

Smelo v novo leto 1979

Ob zaključku leta 1978 in prehodu v novo 1979. leto smo zaprosili glavnega direktorja dipl. ing. GOLC Vinka, da nam posreduje odgovore na nekaj vprašanj, ki bodo zanimivi za naše bralce. Vprašanja in odgovore lahko preberete v nadaljevanju.

VPRAŠANJE

Bliža se konec leta. Verjetno že lahko ocenite poslovne rezultate, tako proizvodnje kot tudi prodajne in finančne. Kakšna je vaša prognoza rezultatov poslovanja ob zaključku leta?

ODGOVOR

Letos bomo po naši oceni do konca leta našim kupcem dobavili približno 15.700 ton naših izdelkov ali 11% več kot lani, po vrednosti pa za 491 milijona dinarjev ali za 17% več kot lani. Tako bomo težinski in vrednostni plan prodaje dosegli med 95 in 96%.

Poslovni rezultati bodo, gledano po dohodku, ki zadovoljuje potrebe gospodarjenja delovne organizacije, slabši od lanskimi in slabši od tistih, ki smo jih s planom predvideli.

Vzrokov za to je več. Glavni pa so slabo doseganje plana v prvi polovici leta tako po količini kot po vrednosti v proizvodnji in prodaji ter izreden porast stroškov.

Po planu naj bi prodali za 516 milijonov dinarjev izdelkov. Dosegli bomo kot sem že navedel ca. 491 milijonov, stroški za to vrednost proizvodnje pa bodo za 35–40 milijonov večji od planiranih. To je torej tisti denar, ki naj bi ostal za vse sklade. To naj bi dalo

možnost napolniti še sklad skupne porabe, ki ga rabimo za pokrivanje toplega obroka, regresa, dotacije političnim organizacijam in drugim.

Nadalje naj bi del sredstev odvedli v poslovni sklad, del pa za stanovanjsko izgradnjo in investicijsko dejavnost. Nekaj povečanja teh stroškov smo nadoknadili sicer s povečanjem cen našim izdelkom, kar pa je bilo vse premalo, če računamo, da smo povprečno pol leta delali po starih cenah doma, v tujini pa zaradi velike konkurence celo leto.

VPRAŠANJE

Letos smo izvozili manj, kot smo predvidevali. Kaj je temu vzrok in kakšne posledice bo to imelo pri uvozu potrebne opreme in repromateriala?

ODGOVOR

Izvoz bo letos dosegel vrednost 4,6 milijonov dolarjev, od tega 20% na klirinško področje, ostalo pa na konvertibilno. To bo sicer za 13% več kot lani, a še vedno 15% manj, kot smo predvidevali. Vzrok je predvsem v previsoki lastni ceni izdelkov ali naši nekonkurenčnosti na tujih tržiščih. Podražitve, o katerih sem govoril v prejšnjem odgovoru, se prenašajo na naše izdelke. Ti postajajo predragi, če pa mi še ne delamo tako kot je treba, je pa ta težava še večja.

TOZD sidrne verige ima tukaj največ težav, boriti se mora z največjo konkurenco v tujini. Da pa je težav še več, moramo plačevati material tudi do 20% dražje, kot tuji konkurenti. Pri materialno tako intenzivni proizvodnji, kot so

sidrne verige, je taka situacija izredno težka.

Pri uvozu repromateriala, kjer dobimo potrebna devizna sredstva od narodne banke za vso SOZD SŽ, smo imeli celo leto težave, vendar smo se še nekako prebijali. Več težav pa je pri deviznih pravicah, ki jih rabimo za uvoz opreme. Teh pravic nam je letos nekaj primanjkovalo, pomagali smo si s podjetjem LIP Bled, ki veliko

izvažal v Švico, nekaj pa tudi z drugimi podjetji. Tako bodo stroji za vijakarno, verigarino in sidrne verige prispeli v Lesce še letos, ostali del pa do aprila 1979.

VPRAŠANJE

S katerimi problemi ste se letos najpogosteje srečevali in kako ste jih reševali?

ODGOVOR

Največ težav sem imel s pridobitvijo naročil v prvi polovici leta. Takrat smo čedalje bolj ugotavljali, da izdelki, ki prinašajo akumulacijo v naročilih, padajo ali stagnirajo.

Vijakarna z naročili sploh ni bila zasedena. To smo nekako uredili v juliju.

Veliko problemov je okrog realizacije investicij. Znano je, da v Verigi znamo zgraditi objekte in montirati stroje, ko pa je treba, da investicija pridobi oblastveno dovoljenje, pa se prične »križev pot«. Sodelavci, ki delajo na investicijah, to najbolje vedo, pa bi lahko o tem kaj več pisali.

Samoupravni akti so tudi tisti, ki mi vzamejo veliko časa in dajo skrb, kako jih uresničiti. Srečo smo imeli, da smo zaposlili sposobnega pravnika, ki je to področje strokovno pričel dobro realizirati. Spoznal sem, da imajo v splošnem sektorju prav, ko ugotavljajo, da je bolje z manjšimi kasnitvami sprejemati akte, ki so vsebinsko kvalitetni. Sicer pa je moje načelo, da morajo vodilni skrbeti za to, da delovna organizacija čim bolj izkorišča osnovna sredstva. To nam pri-

naša dobre rezultate, le-ti pa so garancija za dober osebni dohodek ter dober napredek v proizvodnem programu, kar pa je prav gotovo najvažnejše.

Mogoče še to: zelo mi je težko, ko tako malo obiskujem naše obrate. Moj delavnik traja od jutra do večera, pri družini sem le v soboto in nedeljo, pa še to pogostokrat ne. S tem hočem povedati, da je časa malo, problemov pa vedno več. Občutek imam pa, da administracija, ki se povsod zunaj tovarn, pri nas sedaj bohoti, dela probleme zato, da opraviči svoj obstoj, poslovnim ljudem jemlje čas, ki bi ga drugje še kako bolje lahko vnovčili.

VPRAŠANJE

Pred nami je novo poslovno leto. Kakšni so izgledi za poslovanje v prihodnje?

ODGOVOR

Odkrit bom. Za Verigo po sedanjem stanju odobri. Z naročili ne bo težav kot lani, kar je glavno. Bojim pa se, kaj bo prinesla ta neverjetna inflacija. Podražitve jekla za več kot 11%. Pred nekaj dnevi se je za več kot 11% podražilo jeklo, nafta, mazut, električna energija, voda in vse ostalo. To bo imelo na finančno poslovanje neugoden vpliv. Nato pa še podražitve življenjskih potrebščin in stanovanj, kar bo povzročalo pritisk na večji OD, saj najbrž ne bi smeli dopustiti, da bi življenjski standard našega delavca padal, ampak obratno.

Nadaljevanje na 2. strani

Srečno '79

SAMOUPRAVNI ORGANIZACIJE
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN
UREDNIŠTVO GLASILA

Smelo v novo leto 1979

VPRAŠANJE

V začetku leta smo imeli težave zaradi pomanjkanja naročil za nekatere izdelke. Pozneje pa smo ta problem uspešno rešili. Kako bo po vaših predvidevanjih za prihodnje leto?

ODGOVOR

Težave so bile v vijakarni, sidrskih verigah, delno pa tudi v kovačnici in verigarni z debelejšimi verigami.

Znana je veriga 100 mm tretje kvalitete stopnje. O tem je bilo že govora v časopisu. Naročilo smo sprejeli, sicer bi stroji stali.

Največ težav je bilo z vijaki. Z dobrimi prijateljskimi, osebnimi in poslovnimi prijemi nam je uspelo zaključiti večje količine vijakov in debelejših verig za verigarne na Poljskem. Količine so bile take, da smo poklicali na pomoč konkurenco v Jugoslaviji, verige pa bomo dobavljali še drugo leto.

Tudi na domačem tržišču sem s sodelavci obiskal vse večje kupce in uspeh ni izostal.

Za drugo leto smo že zaključili posle v Bolgariji. Kmalu pa jih bomo zaključili po vsej verjetnosti z vzhodnimi Nemci, Čehi in Romuni. Računamo, da z Madžari ne bo težav in da bomo zadevo reševali vse v januarju. Isto velja za snežne verige za firmo Mercedes, kjer je vse osnovno že dogovorjeno.

Na domačem trgu je konjunktura dobra, vprašanje pa je, če bo to trajalo vse leto — verjetno ne.

VPRAŠANJE

Pripravljamo nov sistem financiranja skupnih služb na osnovi svobodne menjave dela, pa tudi sistem nagrajevanja na osnovi opravljenih delovnih nalog. Kaj pričakujete od te novosti?

ODGOVOR

Tu smo na začetku poti. Sodelavci, ki so detajlirali delo in sploh sistem pripravili, so se zelo potrudili. Odstopanja verjetno bodo in jih bomo morali reševati s strpnostjo vseh partnerjev. Ko bo zadeva stekla, bomo bolje kot sedaj vedeli, kdo za koga, kaj in koliko dela.

VPRAŠANJE

V vseh samoupravnih aktih, ki urejajo poslovanje skupnih služb, je omenjen vodja skupnih služb. Kakšna bo njegova vloga v okviru DO in DSSS?

ODGOVOR

Delovne naloge še niso dokončno definirane. V statutu delovne organizacije, ki je bil sprejet na referendumu 22. 8. 1978, pa je to že v glavnem zasnovano. On naj bi koordiniral delo v skupnih službah, operativno izvrševal sklepe DSSS, skrbel za zakonitost poslovanja. Iz praktičnega vidika naj bi bila to zamenjava direktorja v njegovi odsotnosti, zastopanje delovne organizacije

na raznih posvetih, sestankih izven DO kot tudi doma. Verjetno pa bo posebej zadolžen, še za posamezno področje za celo DO. To naj bi bila oseba, ki bi v vsakem primeru lahko zamenjala direktorja. To je vsekakor zelo pomembno.

VPRAŠANJE

Kot individualni poslovodni organ ste po zakonu odgovoren za poslovanje delovne organizacije, odgovoren za odločitve predvsem pa za dobro koordinacijo dela med individualnimi organi temeljnih organizacij ter vodstvu sektorjev. Kakšne težave se vam pri delu pojavljajo? Kako sodelujete z vodji sektorjev in temeljnih organizacij in kakšno bi bilo po vašem mnenju še boljše sodelovanje?

ODGOVOR

Posebnih težav pri sodelovanju z vodji TOZD in vodji sektorjev ni. Sodelovanje je dobro in odločitve, ko je znana njihova posledica, se večkrat brez težav sprejmejo. Delo se je kar dobro uteklo in povsod skušamo zadevo reševati v dobro cele DO. Majhni nesporazumi še niso vzrok za paniko, ki jo včasih nekateri še stopnjujejo. Vedeti je treba, da vsi nesporazumi, ki se pojavijo zaradi samega dela, niso negativni, ampak večkrat zelo pozitivni. Le-ti vključujejo v problem več oseb in zadeva se uredi, bolje obdela ter nato prediskutira. Na splošno pa mislim, da bo potrebno, da v naši delovni organizaciji počasi preidemo od direktorja na poslovodni svet delovne organizacije. Ta oblika namreč ima veliko prednosti pred individualnim poslovodnim organom.

VPRAŠANJE

V SOZD Slovenske železarne je predvidena nova struktura vodenja. Povejte nam kaj o tem?

ODGOVOR

V kratkem bomo dobili novo vodstvo. Za predsednika bo po vsej verjetnosti izbran dipl. ing. strojništva Uršič Igor, doslej zaposlen na CK ZKS in je tam tudi član predsedstva. Prevzema veliko odgovornost, vendar upam, da človek s tako referenco ne bo imel težav in bo dosežanega predsednika tovariša Klančnika zadovoljivo zamenjal. Sprememba bo v toliko, da bo novi predsednik imel še dva plačana podpredsednika, enega za tehnično problematiko, drugega pa za finančno komercialno področje. Trenutno pa se vršijo še diskusije o treh ali več podpredsednikih, ki naj bi bili stalno v Ljubljani, ter dveh do treh, ki bi delo vršili iz rednih delovnih mest v delovnih organizacijah, kjer so zaposleni sedaj.

VPRAŠANJE

V dnevnem časopisu in v televizijskih oddajah dosti slišimo o problematiki sestavljenih organizacij. Teh je v Sloveniji 52, nekatere so res samo na papirju. Upamo, da »naša« Slovenske železarne — us-

pešno opravlja svojo vlogo, čeprav še ni vse kot je treba. Kaj menite o tem?

ODGOVOR

Težko je ocenjevati druge, lahko pa rečem, da nobena sestavljena organizacija še ni živela tako, kot je mišljeno, ko jih je zakonodajalec ovekoval, zamišljeno.

SOZD SŽ je v republiških forumih ocenjena kot ena najboljših. Toda, ali ni lahko biti dober med slabimi?

VPRAŠANJE

Druženopolitične organizacije v DO so važen činitelj pri reševanju številnih problemov. Prav bi bilo, da našim bralcem ob zaključku leta poveste kaj o tem?

pri osebnih dohodkih, ali jih iz delovne sredine odstraniti, se bo zadeva hitro uredila.

Vsi nadrejeni se bodo morali v bodoče držati postavljenih nalog in uvajati red in disciplino. V letnem poročilu je že podan predlog DS DO, da tiste, ki na odgovornih mestih

ODGOVOR

Druženopolitične organizacije so izrednega pomena pri kreiranju življenja in dela v delovni organizaciji. Mislim, da je v naši DO njihovo aktivnost čutiti na vsakem koraku. Vključujejo se v vse akcije, pa naj si bo to kulturno, športno, politično življenje v DO, ali izven nje, da ne govorim o akcijah, ki se nanašajo na delo DO. Najbolj aktiven je sindikat, kar je razumljivo, saj je najbolj množičen in ima plačanega predsednika, ki vse akcije sistematsko obdela in pripravi. Mladina je dobra, nekaj stagnacije pa je trenutno čutiti v ZK. Temu je verjetno

vzrok reorganizacija, vkateri se še nismo vsi dobro znašli.

VPRAŠANJE

Delovna disciplina, varčevanje in odnos do dela nasploh so verjetno med važnejšimi vprašanji, s katerimi se bomo srečevali tudi v prihodnem letu. Iz prakse vemo, da opozorila, sklepi na sestankih, obljube itd. ne zaležejo dosti. Kaj bi morali po vašem mišljenju storiti in kakšne ukrepe izvajati v praksi, da bi se stanje izboljšalo?

ODGOVOR

Res je, kar navajate v vprašanju. Tu se predvsem vidi zavest naših ljudi. Trdim, da je tistih, ki imajo slabe delovne navade, so nedisciplinirani ali delajo z imovino neodgovorno, zelo malo in so v manjšini. Poskušali smo že vse mogoče, vendar posebno dobrih rezultatov nismo dosegli. Ko bo večina spoznala, da je treba tiste, ki svojih delovnih nalog ne opravljajo dobro, prikrajševati ne držijo reda in discipline, od predelavca navzgor, premestimo na drugo delovno mesto. Tu bo gotovo precej težav, toda v kislno jabolko bo pač treba zagrizniti.

VPRAŠANJE

V teh nekaj vprašanjih ni bilo mogoče zajeti vseh ostalih problemov, s katerimi se srečujete (stanovanja, počitnice, družbena prehrana, OD, otroško varstvo, samoupravne interesne skupnosti, odnosi z DPO izven DO, gospodarska situacija v svetu, naš perspektivni razvoj itd.). Z veseljem bi posredovali našim bralcem vaše mnenje o teh in drugih vprašanjih in pa vaše želje za prihodnje leto.

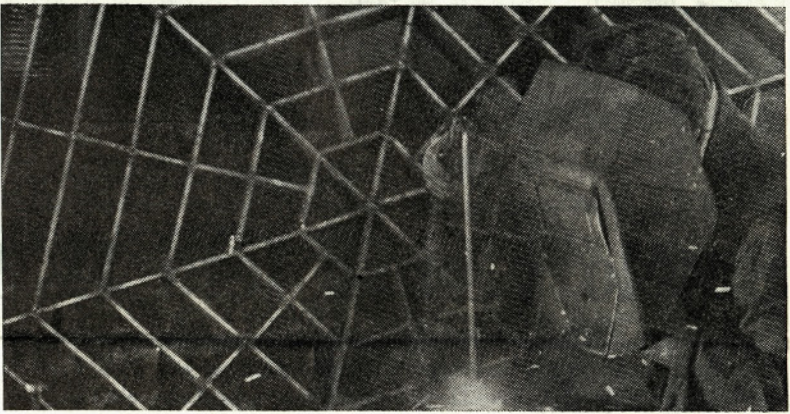
ODGOVOR

To vprašanje je obširno, pa bi ga obravnavali v eni izmed prihodnjih števil, ko bomo več vedeli o aktih, ki se v zvezi z delom v letu 1979 prav sedaj sprejemajo na vseh nivojih od občine do federacije.

Moja največja želja pa je, da bi v letu 1979 dobro in uspešno delali, in s tem ustvarili še boljše pogoje za dvig življenjske ravni vseh nas.

Vsem članom DO in našim upokojencem kakor tudi njihovim svojcem želim srečno in uspešno leto 1979!

Direktor delovne organizacije
Vinko Golc

Komercialni rezultati v letu 1978

Ob koncu poslovnega leta lahko ocenjujemo dosežene rezultate, čeprav dokončnih podatkov ni na razpolago. Namen tega sestavka je, da v zadnji številki našega glasila v letošnjem letu, na kratko seznanimo kolektiv o doseženih komercialnih rezultatih v letu 1978.

Na osnovi podatkov o realizaciji za prvih enajst mesecev ocenjujemo, da bo eksterne realizacija v letošnjem letu v primerjavi z lanskim letom večja v vijakarni za 21 % po

teži, 32 % po vrednosti, v verigarni za 24 % po teži, 28 % po vrednosti, v sidrskih verigah 16 odst. po teži, 34 % po vrednosti, v kovačnici 29 % po teži, 30 % po vrednosti in v TIO za 24 % po vrednosti.

V primerjavi s planom eksterne prodaje ocenjujemo, da bo dosegla plan vijakarna za 110 % po teži, 95 % po vrednosti, verigarna za 118 % po teži, 102 % po vrednosti, sidrne verige 90 % po teži, 84 % po vrednosti, kovačnica 100 % po teži,

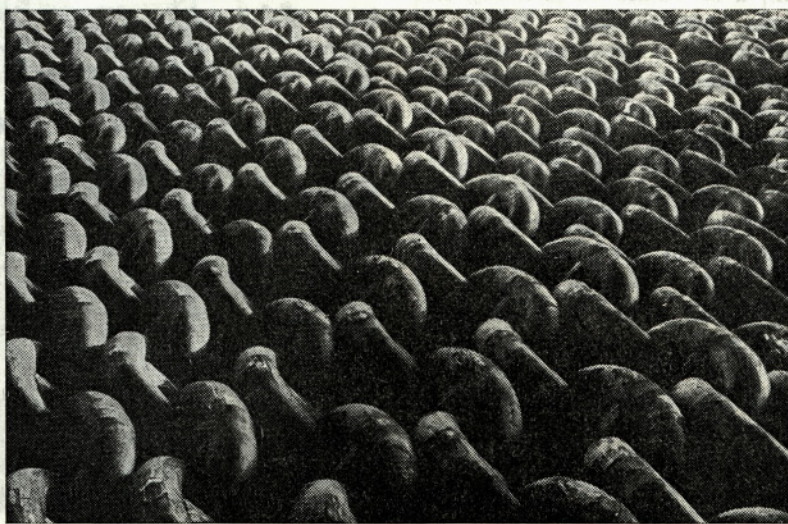
104 % po vrednosti in TIO za 105 % po vrednosti.

V izvozu bomo dosegli 18 % povečanje po teži in 28 % po vrednosti v primerjavi z doseženim izvozom v letu 1977. Pričakujemo, da bomo izvoz dosegli nekje okrog 85 odstotkov postavljenega plana.

Iz navedenih podatkov o kvantitativnih rezultatih realizacije lahko sklepamo, da so ti rezultati dokaj ugodni. Vendar s kvalitativnimi rezultati ne moremo biti popolnoma zadovoljni predvsem zaradi hitrega naraščanja materialnih stroškov poslovanja. Tu se v glavnem misli na cene osnovnih surovin, čeprav ostali stroški niso nepomembni.

V letošnjem letu beležimo dvakratno zvišanje cen osnov. materiala, in sicer: valjana in vlečena žica v marcu za 13,1 %, v oktobru 4,53 % (uradna podražitev je 4,53 %, dejanska pa za 11,6 % za kvalitete žice, ki jih mi uporabljamo v naši proizvodnji), ostali izdelki črne metalurgije, ki jih mi uporabljamo pa so se podražili v ma-

Nadaljevanje na 3. strani

ju v povprečju za 15 % in v novembru za 13 %.

Zvišanje cen naših izdelkov je bilo naslednje: verigam v marcu za 5,5 %, vijakom v aprilu za 9,45 % (vse na račun podražitve cen osnovnega materiala iz avgusta leta 1977) ter vijakom in verigam koncem septembra 1978 za 7 %.

Že iz teh podatkov o gibanju cen se jasno vidi, da je v letošnjem letu prišlo do občutne spremembe v prerazdelitvi dohodka med panogami v korist črne metalurgije in v škodo predelovalne industrije. Razvoj črne metalurgije je nujen in tega se dobro zavedamo, vendar nismo ravno prepričani, da bomo v stanju temu razvoju toliko prispevati, kolikor trenutno prispevamo.

V prejšnjih številkah našega glasila je bilo že povedano, da je bilo letošnje leto na splošno vzeto, leto izjemne konjunktore za naše izdelke tako na domačem kakor na zunanjem trgu. Zdaj ugotavljamo, da te konjunktore nismo mogli in nismo znali iz raznoraznih razlogov popolnoma izkoristiti. Tako smo nekaj naročil morali odkloniti, nekaj pa smo realizirali ob pomoči domačih proizvajalcev vijakov oziroma verig.

Zdaj pa pogledimo, kakšni so izgledi in s kakšnimi problemi se bomo srečali v naslednjem letu.

Če na osnovi dosedanjih naročil oziroma povpraševanj in raziskave trga poskušamo oceniti perspektivo prodaje naših izdelkov, ugotavljamo, da se bo dokaj ugodna konjunktura nadaljevala v prihodnjem letu vsaj za izdelke verig. Drobne verige do 8 mm bodo še vnaprej na trgu deficitarne, medtem ko bomo verige 8—13 pokrivali z izvozom v SSSR, Madžarsko in Poljsko. Po opremljenih verigah povpraševanje prav tako ne bo upadlo.

Debelejše verige TOZD sidrnih verig za ladjedelnštvo glede na dokaj ugodno zasedbo ladjedelnice imamo z nekaj izvoznimi naročili v 2 izmeni zagotovljena naročila. Za ostale verige za cementarne, tovarne sladkorja itd. pa ta čas teče akcija intenzivne obdelave tržišča, ki mora prinesiti rezultate pri prodaji kvalitetnejših verig.

Nekoliko težje bo pri prodaji vijačnega blaga. Zmanjšano povpraševanje po drobnih standardnih izdelkih in povečano pri debelejših vijakih, za kar pa v proizvodnji nimamo možnosti hitre preorientacije, bomo morali reševati:

— Razkorak v cenah osnovnih surovin in naših izdelkov, kar povzroča, da smo vse bolj neakumulativni. Rešuje nas lahko samo učinkovitejše reševanje novih cen.

— Proizvodnja bo morala točneje izpolnjevati svoje obveznosti. Zamude na trgu nam zmanjšujejo konkurenčnost in jemljejo ugled.

— Oskrba s surovinami po razgovorih v železarnah ne bo zadovoljiva in kolikor ne bomo dobili soglasij za uvoz materialov, bo proizvodni in tako prodajni plan ogrožen.

Jure Pejič

O planu za leto 1979

Tri mesece je minilo od začetka prve aktivnosti za pripravo letnega plana 1979. Priprava tako pomembnega dokumenta je teamsko delo vseh subjektov v delovni organizaciji, koder imajo v fazi priprave osnutka še posebno odgovorno nalogo poslovni organi in strokovne službe.

V letošnjem letu je bila priprava plana mogoče nekoliko lažja, saj imamo izdelan in samoupravno sprejet temeljni dokument, v katerem načrtujemo srednjeročne cilje in naloge delovne organizacije in TOZD. Na osnovi tega označujemo letne plane le kot konkretizacijo srednjeročnih usmeritev.

Ker v našem samoupravnem socialističnem sistemu ne nastopamo izolirano, temveč imamo pred seboj tudi interese širše družbene skupnosti in intenzivno vključevanje v prostor, na katerem živimo in delamo, smo pri pripravi plana poleg temeljnih dokumentov upoštevali tudi osnutke republiške in občinske resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije, občine Radovljica in izhodišča, ki jih je za TOZD SZ predlagal poslovodni svet SZ.

Usklajevanje planirane prodaje z razpoložljivimi kapacitetami v TOZD, je slonelo predvsem na temeljiti analizi akumulativnosti posameznih proizvodov in realnih možnostih plasiranja naših izdelkov na trgu. Povedati moramo, da je posebno za TOZD verigarno pričakovana tudi v prihodnjem letu izredna konjunktura tako na domačem trgu kot v izvozu, in da bo vsem zahtevam kupcev tako kot letos nemogoče zadovoljiti. Na drugi strani se bomo tudi v prihodnjem letu srečevali z izredno konkurenco pri izvozu sidrnih verig, prav tako bo tudi še vedno težavno polno zasedanje kapacitet nove kovačnice z odkovki serijske izdelave. Če poskusimo na osnovi povedanega zaključiti, kako se bodo vrtili naši stroji v prihodnjem letu:

— bo potrebno v TOZD verigarna in TOZD vijakarna močno zavirati rokave, če želimo načrtovano normalno preseči,

— v TOZD sidrne verige damo poudarek predvsem osvajanju kvalitetnih izdelkov s posebnimi zahtevami,

— v TOZD kovačnici je osnovna naloga preselitev v nove prostore in zniževanje stroškov, s čimer bo možno dvigniti konkurenčno sposobnost kovaških izdelkov,

— za TOZD TIO je zagon nove investicije primarna naloga,

— zaradi razpoložljivih kapacitet orodjarne bomo morali v prihodnjem letu vsi nameniti skrb racionalni potrošnji orodja,

— v TOZD vzdrževanju pa poudarjamo preventivno vzdrževanje in resnejše pridrževanje plana velikih popravil strojev.

S ciljem, da bi bilo načrtovano čimbolj realen odraz razmer, ki jih pričakujemo v pri-

hodnjem letu, smo imeli tudi s planiranjem stroškov nemalo težav, saj je ob vseh predvidenih in nepredvidenih podražitvah, ki smo jim bili priča v letošnjem letu, težko pričakovati stabilnejša gibanja pri cenah tudi v letu 1979. Zaradi tega smo predvideno ceno osnovnih surovin, na katero smo zaradi razmeroma visokega deleža v

V naslednji tabeli primerjalno prikazujemo eksterno prodajo planirano v letu 1979 s srednjeročno usmeritvijo za leto 1979, s planom 1978, z doseganjem v letu 1978.

TOZD	EM	plan 1979 plan 1979 pl. 1979 (%)		
		sr. pl. 1979	plan 1978	dosež. 1978
VIJAKARNA	kg	97	100	96
	din	99	102	109
VERIGARNA	kg	101	106	100
	din	108	122	118
SIDRNE VERIGE	kg	80	76	88
	din	90	91	114
KOVAČNICA	kg	96	99	107
	din	126	137	135
INDUSTR. OPREMA	din	100	130	121
DO	kg	91	91	95
	din	103	111	118
IZVOZ	\$	103	94	112

Dinamika gradnje stanovanj

Glede na perečo stanovanjsko problematiko, ki se pojavlja v zadnjem času, objavljamo nekaj podatkov o stanovanjskih razmerah v naši DO.

Naša delovna organizacija ima 265 stanovanj, od tega 46 trisobnih, 140 dvosobnih, 36 enosobnih, 19 garsonjer, 21 sob in 42 postelj za samce. Prav tako je bilo stanovanjskemu podjetju v letu 1969 odstopljeno 23 stanovanj v Dachau, katera je odprodal našim delavcem v obliki kredita. Kljub tako velikemu številu stanovanj, pa je še zmeraj veliko delavcev, ki bi nujno potrebovali stanovanja. Tako se je na 23 razpisanih stanovanj v novem bloku SB 27 — Finžgarjeva ulica, prijavilo 75 prosilcev, ki so pripravljene prispevati 10 % soudeležbe. Poleg teh prošelj pa imamo še 39 potočkovanih stanovanj naših delavcev, ki prosijo za stanovanje oziroma za zamenjavo. Tako znaša število potočkovanih interesentov 114 od tega 40 za zamenjavo. Od točkovanja, ki je bilo v marcu pa do danes, se je nabralo še 19 prosilcev, ki bodo potočkovani v prihodnjem letu. Glede na tako veliko število prosilcev ima odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo res težavno delo pri delitvi teh stanovanj. V Samoupravnem sporazumu o srednjeročnem razvoju DO SZ — Veriga Lesce za obdobje 1978—1980 je izdelan načrt stanovanjske izgradnje, katerega osnova izvira iz srednjeročnega gospodarskega načrta vseh TOZD v delovni organizaciji. Iz tega je razvidno, da se iz sredstev, katere združujemo po predvidenih prispevnih stopnjah po ceni 6.500 din za kv. m lahko zgradi 1495 do 2962 kv. m uporabne stanovanjske površine. Plan je postavljen zelo visoko in je odvisen predvsem od dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Kolikor bo ta plan izpolnjen, bodo v glavnem rešeni vsi stanovanjski problemi, s katerimi se trenutno srečujemo. V planu so formirana sredstva pri različnih prispevnih stopnjah, od 10 % do predpisane 6 % od bruto OD. Tako pripada DO od 6,8 do 2,8 odst. 80 % sredstev je namenjenih družbeni gradnji, 20 % pa individualni gradnji (posojila, nakupi). Prav tako je upoštevan tudi

strukturi cene zelo občutljivi, povečali s prvotnih 7 % že za nadaljnjih 5 %.

Posebnost letnega plana 1979 predstavljajo tudi vrednoteni programi dela DSSS, s čimer prvič in konkretno pristopamo k uresničevanju principov svobodne menjave dela med TOZD in DSSS.

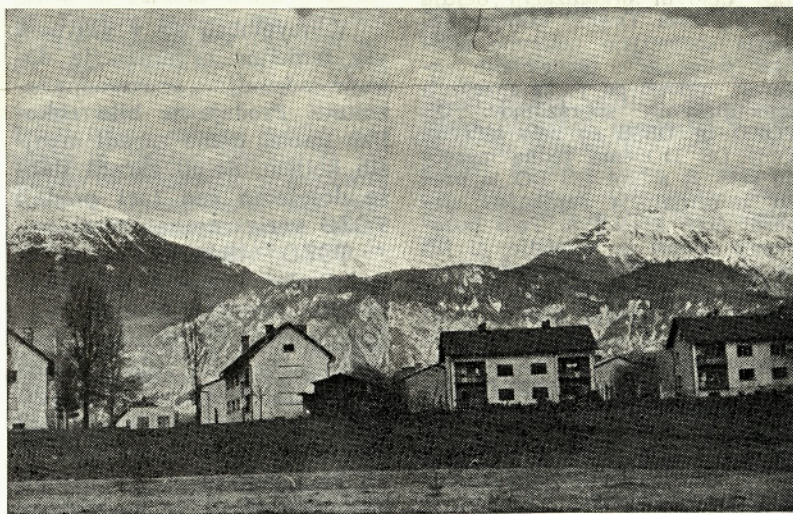
Če primerjamo podatke za DO, ugotavljamo, da zmanjšujemo količinsko proizvodnjo, dvigamo pa vrednost le-te, ki pomeni dejanski prehod v kvalitetnejše proizvode, kar je tudi skladno s srednjeročno usmeritvijo DO oziroma TOZD.

Če planirane vrednosti prevedemo na resolucijsko zasledovane kategorije, ugotovimo:

- rast realnega družbenega proizvoda za 7 %,
- rast industrijske proizvodnje za 6 %,
- rast produktivnosti za 2 %,
- rast zaposlenosti za 6 %,
- rast izvoza 12 %.

Letni plan se po sprejetih samoupravnih aktih sprejema po dvofaznem postopku, kar pomeni, da je posredovan v javno obravnavo osnutek, ki se ga v času javne razprave dopolni s pripombami. Te usklajuje DS TOZD in DS DO in tako oblikuje predlog letnega plana, ki ga potrdijo DS TOZD za TOZD in DSSS, in DS DSSS za DSSS. DS DO sprejme informacijo o potrditvi letnih planov TOZD in DSSS in potrdi letni plan DO kot zbirnik posameznih planov.

Gvido Melink

1 % sredstev (od bruto OD), ki jih namensko združujemo.

Naša DO združuje stanovanjski prispevek, izračunan na podlagi bruto OD v višini 10 %, razen v TOZD vijakarna in TOZD sidrne verige, ki v letošnjem letu združujejo obvezni del, to je 6,5 odst. bruto OD. Na podlagi tako visoke prispevne stopnje smo od leta 1974 do 30. 9. 1978 zbrali 39.395.532 din. Od tega smo 15.180.229 din odvedli kot obvezni stanovanjski prispevek na podlagi sprejetega samoupravnega sporazuma o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v občini Radovljica. Naša DO pa je v zgoraj navedenem roku zbrala 24.215.303 din, ki jih je porabila za individualno gradnjo, gradnjo blokov, plačilo anuitet in obresti. Iz sredstev, katere združujemo na podlagi Samoupravnega sporazuma v solidarnostni sklad po stopnji 1,655, je dobilo 16 naših delavcev solidarnostna stanovanja v nabavni vrednosti 4.466.244 din.

Iz sredstev, katere odvajamo kot obvezno vročanje po stopnji 1,655 in smo jih v 4 letih odvedli v višini 5.194.346 din smo dobili dolgoročne kredite v višini 4.208.002 din in 905.000 din, katera je prejel 18 delavcev v obliki kredita. Za dijaške domove smo po stopnji 0,345 % odvedli 923.458 din. V sklad za gospodarjenje smo v letošnjem letu odvedli po stopnji 1,345 % 1.516.639

din. Tako znaša vsota odvedenih sredstev 15.180.229 din in vsota izkoriščenih sredstev 8.674.246 din.

Naša delovna organizacija namenja sredstva tudi za individualno gradnjo. Tako vsako leto daje dolgoročne kredite na osnovi točkovanja prosilcev za dobo vračanja 15 let in 2 % obrestno mero. Višino sredstev vsako leto posebej določi delavski svet delovne organizacije in se po obstoječem pravilniku delijo 80 % za novogradnje in 20 % za adaptacije.

Iz teh podatkov je razvidno, da naša delovna organizacija veliko vlaga v stanovanjsko izgradnjo in si po svojih najboljših močeh prizadeva rešiti pereče stanovanjske probleme.

Zdenka Arh

Samoupravljanje in odgovornost delegatov

Čim bolj hitijo decembrski dnevi h koncu leta, tem bolj se bliža tudi zaključek poslovnega leta naše delovne organizacije. Oceniti bo treba dosedanje delo in rezultate poslovanja. Spregovoriti pa moramo o preteklem delu naših samoupravnih organov, sploh o naših samoupravnih odnosih.

S sprejetjem Zakona o združenem delu in z uveljavitvijo delegatskega sistema je zagotovljeno, da ima sleherni delavec resnično možnost upravljanja tako z družbenimi sredstvi kakor tudi o pridobivanju in razporejanju dohodka, saj je le-ta plod skupnega dela. Vsaka delovna skupina oziroma vsak delavec lahko aktivno sodeluje pri vseh družbenopolitičnih in gospodarskih dogajanjih v naši delovni organizaciji. Preko svojih delegatov v DS TOZD in DSSS je omogočeno vsakemu delavcu sodelovanje s samoupravnimi organi, vsak delavec lahko pomaga pri oblikovanju stališč in smernic delegatov in tako prispeva pri odločanju in usklajevanju skupnih interesov. Poslovodni organ DO in TOZD pa tudi sindikat so dolžni delavce pravočasno in razumljivo informirati o vseh perečih zadevah poslovanja kakor tudi o pobudah za razreševanje teh problemov. Vsekakor pa morajo biti informacije točne in resnične ter se ne smejo nagibati k zavajanju in olepšavanju dejanskega stanja. Tudi predlogi za posamezne odločitve na samoupravnih organih morajo biti pripravljeni tako kvalitetno kot strokovno, da bo omogočeno delavcu pravilno odločati. Le na ta način so dani pogoji za samoupravno predvsem pa pravilno odločanje delovnega človeka.

Delegatski sistem kot oblika samoupravne organiziranosti v naši delovni organizaciji deluje že dalj časa. Organi samoupravljanja spremljajo poslovno politiko, odločajo o pomembnih zadevah, mnogo pa je že sprejetih samoupravnih sporazumov. DS TOZD in DSSS so zelo aktivni. Tudi DS DO ima redne mesečne seje. S sklepi DS DO je preko Informatorja seznanjen sleherni član kolektiva. Tudi posamezni odbori in komisije, ki jih je imenoval DS DO, so delavne. Lahko pa se reče, da nekateri odbori in komisije niso povsem samostojne v svojem delu. Obstajajo vplivni dejavniki, ki skušajo posredovati pri odločitvi določenega odbora ali komisije. Žal velikokrat ti »vplivni« dejavniki tok dogajanja obrnejo v svojo smer. Seveda taka oblika ni povsem samoupravna.

Največ problemov je bilo vsekakor glede stanovanjske problematike in rezervacij stanovanj tako imenovanim strokovnjakom. Vsi vemo, da nimamo v nobenem samoupravnem aktu definirano, kdo si lahko pridobi prednostni vrstni red za stanovanje in na kakšen način. Z drugimi besedami, nimamo meril za pridobitev naziva strokovnjak. Vsekakor je to nujna naloga odgovornih služb, da se ta samoupravni akt čimprej dopolni z ustreznimi definicijami. Pravzaprav bi bilo treba pravilnik o dodelitvi stanovanj krepko spremeniti in uskladiti z Zakonom o združenem delu. Verjetno potem ne bo več prišlo do tako razburljivih pogovorov kakor pretekle mesece.

Pomembno je tudi delovanje poslovnega odbora. Prepričan sem, da bi morali člani poslovnega odbora bolj sodelovati s samoupravnimi organi v TOZD. Tako bi bili delegati seznanjeni s širšo proizvodno problematiko in službenih potovanjih. Potem ne bi mogli nekateri trditi, da je poslovni odbor potovalna agencija. Tudi sklepi poslovnega odbora so dosegljivi vsakomur, saj se s sklepom DS DO objavljajo v Informatorju.

Mnogo pozornosti je bilo posvečeno komisiji za uresničevanje Zakona o združenem delu. DS DO je vedno seznanjen z delom te komisije. Ugotavljalo se je in se še ugotavlja, da je od-

govornost nekaterih nosilcev nalog neresna, nekateri pa so delali zelo aktivno.

Kritično pa moram spregovoriti o odnosu nekaterih delavcev pa tudi delegatov do samoupravljanja in samoupravnih organov. Dogaja se, da se v TOZD in v DSSS mnogokrat veliko govori o različnih problemih. Ti problemi so včasih širšega značaja, lahko pa se opredeljujejo na posamezni samoupravni akt, največkrat pa se tičejo dohodkovnih odnosov, stanovanjske problematike, politike kadrovanja in podobno. Delavci vidijo problem, morda celo kakšno nepravilnost posameznika in končno se sliši celo pobuda za rešitev problema. Ko pa se ta problem rešuje na samoupravnih organih, pridemo do zaključka, kot da problema ni ali pa je zelo majhen. Med delavci toliko negodovanja, na mestu, kjer bi bilo treba te interese uskladiti in s tem rešiti, pa ni od delegatov nobene konkretne pobude ali vsaj prenosa želja delavcev. Zato se upravičeno sprašujem, kje je odgovornost posameznih delegatov, da bi interesi in pobude delovnih skupin prišle na mesto odločanja? Enako se sprašujem, kje je odgovornost nekaterih delegacij, da spreminjajo stališča baze na samoupravnem organu (DS DO) in glasujejo drugače, kakor je bilo stališče v delovnih skupinah? Vsekakor bi take pojave sproti morale obravnavati družbenopolitične organizacije v TOZD. In nazadnje: pri-

šlo je celo do nesklepčnosti samoupravnih organov v TOZD. Takrat so bile aktivirane družbenopolitične organizacije po TOZD s strani DS DO, da rešujejo neodgovorno ravnanje posameznih delegatov. Do teh problemov ne bi nikoli prišlo, če bi imeli delegati do svojih dolžnosti odgovoren odnos.

Navajeni smo, da je beseda odgovornost največkrat samo izrečena ali pa napisana na papirju. Zato bo treba odgovornost v naši delovni organizaciji v bodoče spraviti na tisto raven, ki ji pripada v naši družbi.

In kakšni bi bili cilji za naprej? Še naprej moramo dosledno uveljavljati delegatske in samoupravne odnose. Dolžnost delegatov je, da pereča vprašanja delavcev pridejo na pravo mesto, to je mesto odločanja. Odgovornosti bomo posvetili večjo pozornost, pa naj bo odgovornost vodilnih struktur do delegatov in nazadnje tudi delavcev neposrednih proizvajalcev. Sleherni član kolektiva bi se moral prizadevati za povečanje delovne discipline in dvig produktivnosti. Pričakujemo, da bo tudi delitev osebnih dohodkov po delu učinkovitejša in bo osebni dohodek resnično rezultat vloženega dela. Če bomo vsi upoštevali in izvrševali te naloge, lahko pričakujemo napredek in izboljšanje življenjskega standarda vsakega našega delavca.

Rado Janša

Proizvodnja v novembru in ocena za leto 1978

V novembru so v glavnem vse temeljne organizacije dosegle zadovoljlive proizvodne rezultate. Prodaja je bila nekoliko slabša, delno zaradi manjših količin, delno zaradi slabše doseženih cen (pri prodaji TOZD verigarne za izvoz).

TOZD vijakarna je proizvodni plan presegla količinsko in vrednostno, pri prodaji pa je dosegla še boljši rezultat. Proizvodnja je bila zelo uspešna pri lesnih vijakih drobnih dimenzij, pa tudi pri lesnih nad 6,1 mm. Tudi pri zakovicah je bil plan presežen. Z uspešnejšo proizvodnjo in prodajo v zadnjih mesecih bomo verjetno uspeli izboljšati finančni uspeh, tako da TOZD vijakarna ob koncu poslovnega leta ne bo izkazovala izgube.

Tudi TOZD verigarna je količinski plan proizvodnje presegla za 6%. Rezultat bi bil še boljši, a je primanjkovalo nekaterih sestavnih delov za kompletiranje snežnih verig. Odprema je znašala 443 ton, kar je 31% več od plana, po vrednosti pa je plan presežen v manjši meri, ker je znaten del odpreme predstavljal izvoz. Pri tem pa je bila dosežena prodajna cena pod povprečjem. Velike količine so bile proizvedene pri strojno-varjenih metrskih verigah 4,6–13 mm.

TOZD sidrne verige so sicer količinski plan proizvodnje dosegle 98%, od tega na eksternem trgu 67% in na internem 132%. Na količinsko proizvodnjo TOZD sidrne verige vpliva v znatni meri vlečena žica; te smo za eksterni trg izdelali 62 ton namesto 200 ton in za interni trg 698 ton (kar je 33% več kot planirano). Odprema za eksterni trg je znašala 249 ton,

kar predstavlja 41,5% na plan. Vrednostni plan prodaje na eksternem trgu je dosežen po oceni 79%, kar bo verjetno premalo, da bi do konca leta TOZD sidrne verige izboljšala finančni uspeh.

Zaradi pomanjkanja naročil za odkovke serijske izdelave je plan proizvodnje v TOZD kovačnica nekoliko slabše dosežen, pa tudi odprema zaostaja. Odprema je znašala 95 ton namesto planiranih 128 ton. Uspešna pa je bila proizvodnja dvoveržnih transporterjev, saj je presegla postavljen plan 46 odstotno.

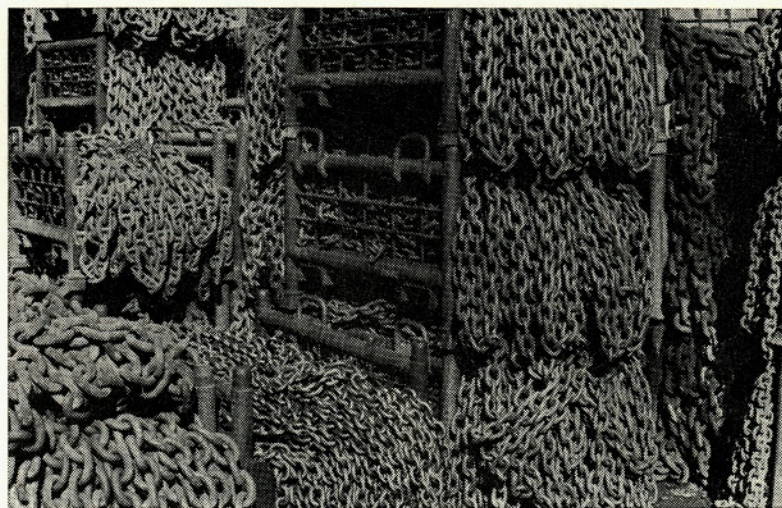
TOZD orodjarna in TOZD vzdrževanje sta v novembru vrednostni plan uspešno izpolnila.

TOZD industrijska oprema je proizvodni plan presegla, prodajnega pa je dosegla le 78 odstotno.

V novembru smo izvozni plan dosegli količinsko 84% in vrednostno 93%. Večji del je bil izvožen na konvertibilno (zahodno in vzhodno) področje. Povprečna prodajna cena za delovno organizacijo je bila 9% večja kot lani dosežena in 20% večja od planirane.

V decembru lahko damo oceno za letošnje leto. Eksterna proizvodnja vijakarne bo znašala 3.462 ton, kar je 5% več kot lani in 98% v primerjavi s planom. Vijakarna bo dosegla 4.198 ton, kar je 10% več kot v preteklem letu in 3% več kot planirano.

V TOZD sidrne verige bodo predvidoma izdelali 5.744 ton, kar je 2% manj kot v letu 1977 in 20% manj kot smo planirali. V kovačnici so izdelali 13% več kot lani in 5% manj kot je v planu.

Eksterna prodaja je v TOZD vijakarna, verigarna, sidrne verige večja od proizvodnje, tako da bodo zaloge gotovih izdelkov ob koncu leta manjše. V kovačnici pa bodo zaloge po vsej verjetnosti večje, kar bo slabo vplivalo na poslovni rezultat.

Za eksterno vrednostno prodajo DO ocenjujemo, da bo 15 odst. večja, planirane vrednosti pa ne bomo dosegli.

Povprečni OD na zaposlenega v okviru SOZD so bili v septembru naslednji:

Jesenice	6.067 din
Ravne	6.715 din
Štore	5.871 din
Plamen	5.848 din
Tovil	5.594 din
Veriga	5.815 din
Žična	5.285 din
Metalurški institut	7.109 din
DSSS	8.367 din

Podatki so vzeti iz Biltena SŽ za september, novjših podatkov nimamo.

M. K.

Raziskava mednarodne banke v Verigi

V oktobru je bila pri nas izvedena raziskava Mednarodne banke za obnovo in razvoj iz Washingtona. V Jugoslaviji je to delo potekalo preko Mednarodnega centra za upravljanje podjetij v javni lastnini v deželah v razvoju, ki ima sedež v Ljubljani. V prvi fazi bo raziskava izvedena v Jugoslaviji, Indiji in Egiptu.

Banka bo predvsem raziskovala vpliv organizacijske strukture v podjetjih ter način upravljanja in vodenja na učinkovitost poslovanja teh podjetij. S tem bi banka dobila boljše osnovo za presojanje položaja družbenega sektorja v ekonomiki posamezne države, pa tudi za svetovanje članicam glede njihovega razvoja. Raziskava naj bi obsegala opis posebnega sistema vsake dežele, prikaz proizvodnje, njenega razvoja in ekonomskih kazalcev ter socialne uspešnosti v zadnjem desetletnem obdobju, prikaz notranje strukture upravljanja in odločanja, opis ciljev organizacije, kdo jih oblikuje in o njih odloča, problematiko oblikovanja prihodka in delitve čistega dohodka ter osebnih dohodkov. Poleg teh ekonomskih področij pa naj bi zajeli še kadrovske politiko, zaposlovanje, izobraževanje ter vpliv družbenopolitičnih skupnosti na organizacijo in njeno delovanje.

Izbira delovnih organizacij je potekala preko Gospodarske zbornice Ljubljana. Tako smo bili poleg Litostroja Ljubljana, Kovinoplastike Lož in Kovinarske Krško izbrani tudi mi. Raziskavo je vodil gospod Martin Schrenk (The World Bank), z jugoslovanske strani pa prof. dr. Bogdan Kavčič in prof. dr. Ivan Turk.

V Verigi je raziskava potekala v tednu od 16.–20. oktobra. Pri tem so delo razdelili po posameznih področjih, tako da so bili prisotni le tisti naši sodelavci, ki so odgovarjali na

določeno temo. Sodelovali pa so poleg glavnega direktorja, ki se je zelo aktivno vključil v raziskavo, še vodje SPIK, EOS, raziskave trga, materialne službe, finančnega sektorja, splošnega sektorja, predsednik DS DO in predsednik sindikata.

Poleg zgodovinskega razvoja DO smo jim predstavili še proizvodni program, organizacijsko shemo, odnose na eksternem in internem trgu. Še posebno jih je zanimala priključitev TOZD TIO in način financiranja nove investicije. S področja planiranja smo se pogovarjali predvsem o dolgoročnem planu in pa vplivu zunanjih institucij na oblikovanje plana, pa tudi o vplivu bank. Obdelali smo še številna druga področja, predvsem samoupravni vidik.

Z našim sodelovanjem so bili zadovoljni. O tem priča tudi naslednje pismo, ki ga je gospod Schrenk poslal glavnemu direktorju v novembru in ga navajamo v prevodu:

Washington, 13. 11. 1978

Spoštovani g. Golc!

Še enkrat se želim zahvaliti vam in vašim sodelavcem za gostoljubnost in sodelovanje pri raziskavi. V polni meri se zavedam, da ste žrtvovali veliko dragocenih ur med delovnim časom, pa tudi izven njega, če je bilo treba.

Ko pregledujem svoje beležke s sestankov, zopet ugotavljam, da v Jugoslaviji posvečate veliko pozornost urejenim odnosom v poslovnih praksah. Ponovno vam zagotavljam, da resno nameravam napisati natančen oris jugoslovanskega samoupravnega socializma, pri čemer mi je bilo vaše sodelovanje v neprecenljivo pomoč.

Še enkrat se vam zahvaljujem in vas pristočno pozdravljam, vas in vaše kolege, ki sem jih imel priložnost spoznati.

Martin Schrenk

M. K.

Investicijska dejavnost

Spet se je izteklo leto in prav je, da pogledamo, kaj je bilo narejeno za razvoj tovarne in kaj bomo delali v prihodnjem letu.

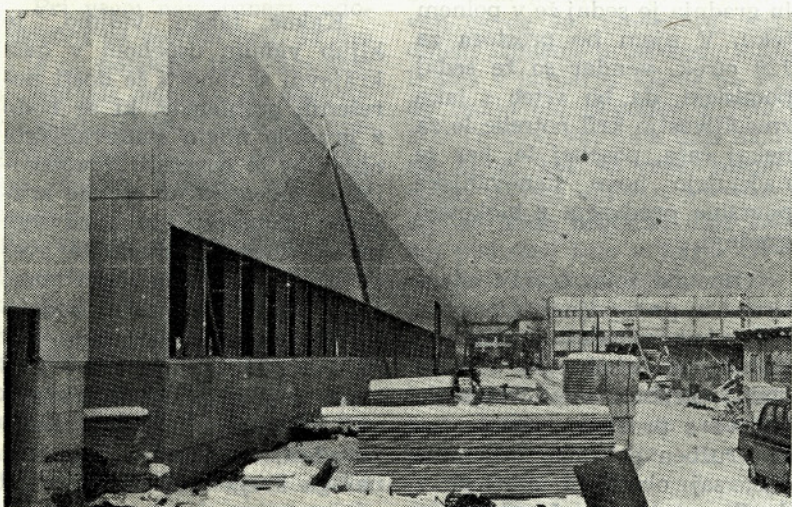
Dominantni gradbeni objekt predstavlja vsekakor nova proizvodna hala za orodjarno in industrijsko opremo s skladiščem in upravnimi prostori v približni tlorisni površini 10 000 m². Po končanih pripravljalnih gradbenih delih, in sicer izgradnji kolektorskega kanala in izdelavi temeljev in prestativni napajalnega daljnovoda oziroma preureditvi v kabelsko izvedbo, je izvajalec TRIMO Trebnje konec junija pričel montirati jekleno konstrukcijo. Objekt bo mora do konca letošnjega decembra zastekljen, tako da bodo lahko nadaljevali z deli v notranjosti. Selitev strojev in opreme v nove prostore je predvidena v maju in juniju prihodnjega leta, jeseni pa naj bi steklo poizkusno obratovanje.

V januarju 1978 smo pričeli z rekonstrukcijo in adaptacijo prostora bivše lužilnice in žicovleka za obrat priprave materiala, za potrebe TOZD sidrne verige. Gradbeni dela je izvajal SGP Gorenje Bled s soizvajalci. Preurejeni prostor ima prav prijeten videz. V njem nam je kljub težavam zaradi majhne višine uspelo namestiti tudi dvo-tonski mostni žerjav. Za pripravo materiala surovcev za proizvodnjo verig do Ø 45 mm, je v prostoru nameščen tale strojni park: Škarje za razrez paličastega materiala, stroj za ravnanje in razrez žice ter bobnasti peskalni stroj za čiščenje rezanih surovcev. Prve dni oktobra je bil stroj za peskanje priklopljen in usposobljen ter pod nadzorom monterja — dobavitelja, preizkušen. Stroj za ravnanje žice iz kolobarjev in razrez poravnane žice prav tako zadovoljivo dela, nekaj problemov predstavlja le nemoteno odvijanje žice oziroma odvijalno vreteno. 25. oktobra je upravni organ Sob Radovljica opravil komisijski pregled novega obrata, da bi izdal odločbo o poskusnem obratovanju.

Istega dne je bil opravljen tudi tehnični prevzem obrata priprave materiala I., ki praktično obratuje že več kot dve leti. Glavni zadržek za ta zakasneli tehnični prevzem je predstavljala pridobitev pismenih izjav o varnosti uvožene opreme. Te je izstavil Zavod za varstvo pri delu SRS v Ljubljani.

V zvezi s pridobivanjem pismenih izjav za uvožene stroje in opremo naj omenim, da je bila oktobra letos v naši delovni organizaciji imenovana posebna strokovna komisija, ki bo v bodoče sama izdajala potrebne pisemne izjave za vso opremo iz uvoza. Ob tej priliki tudi apeliramo na komisijo, da bi njeno delo potekalo kar se da uspešno in ažurno.

Zadnji dan v oktobru je bil opravljen še komisijski tehnični prevzem glavnega kolektorskega kanala v dolžini 460 m, preseka 3.2 × 2 m in 260 m in odcepov glavnega kolektorja do posameznih obratov oziroma koristnikov.

Zunanji izgled nove hale

V aprilu je bil gradbeno urejen prehod, to je transportna pot ob stari kovačnici. Dela je zadovoljivo opravilo komunalno podjetje Kovinar z Jesenic.

V septembru smo prejeli gradbeni projekt s predračunom za ureditev prostora med novo kovačnico in sidrnimi verigami v približni izmeri 1250 m². Po izbiri najugodnejšega ponudnika za izvajanje del je SGP Gorenje 16. novembra pričel z deli. To pa je v zadnjem času močno oteženo zaradi izredno nizkih temperatur, poleg tega pa SGP Gorenje izvaja tudi vsa gradbena dela na objektu orodjarna — TIO, ki imajo prioriteto in so tako dela na ureditvi te ceste včasih malce okrnjena.

Jeseni je bila obnovljena oziroma postavljena nova betonska ograja v dolžini okoli 200 m vzdolž železniške nakladalne rampe.

Izdelan je bil tudi projekt za nadaljnjo ureditev in asfaltiranje magistralne ceste od priprave materiala I do konca nove orodjarne. Najugodnejši ponudnik za izvajanje del je bil SGP Gorenje. Vendar nas je vreme prehitelo in dela bodo stekla spomladi prihodnje leto. Za ta čas pa bodo vse večje luknje v cestišču zasute in cestišče izravnano, da bo omogočen kolikor toliko neoviran notranji transport.

V novi kovačnici so marca pričele obratovati 500-tonske škarje za hladilni razrez materiala do premera 120 mm. Škarje smo nabavili v NDR, njih delovanje je zadovoljivo in prednost v primerjavi s klasičnimi načini razreza materiala na krožnih žagah neizpodbitne.

V avgustu so upravni organi izvedli komisijski pregled četrte kovaške linije, v sklopu katere je tudi ogrevalna peč izdelana doma in izdali odločbo za poskusno obratovanje IV. linije in škarij. Ta odločba velja do 15. februarja 1979 in do tega datuma je podaljšano tudi dovoljenje za poskusno obratovanje vse že instalirane strojne opreme. To pomeni, da moramo do 15. 2. 1979 prijaviti tehnični prevzem nove kovačnice. Ker je pretežni del opreme v novi kovačnici uvožen, bo prav od komisije za izdajanje pisemenih izjav v naši DO precej odvisna pravočasna prijava tehničnega prevzema.

Pri ogrevalnih pečeh v novi kovačnici so določene analize pokazale nekatere pomanjkljivosti. To smo sicer skušali reševati z dobaviteljem peči, kljub temu, da peči niso bile več v garanciji, vendar bi bila celotna procedura za doseg boljših rezultatov predolgotrajna. Po drugi strani pa računamo v prihodnjem letu s prehodom kurjenja od mazuta na zemeljski plin. Kurjenje peči s plinom mora na vsak način dati boljše rezultate kot z mazutom. Zato smo potrebne gorilce in pripadajočo armaturo za plinsko kurjenje naročili prav pri dobavitelju peči, to je firmi Gömac iz ZRN. Menimo, da je tudi dobavitelj sam zainteresiran za nemoteno in gospodarno delovanje peči.

Aprila je Tehnični biro Jesenice izdelal projekt za razvod zemeljskega plina v TVL. Specifikacijo potrebne opreme in cevi smo dobili dosti kasneje, vendar smo že avgusta razpisali zbiranje ponudb za izvajanje del. Najugodnejši ponudnik je bila ONPZ Zora Domžale. Tudi s tujim dobaviteljem opreme je bil že septembra določen obseg dobave. Zaradi razčiščevanja uvozne problematike dobava uvožene opreme kasni, vendar pričakujemo prvo pošiljko do januarja 1979. Prav tako ni prav nič rožnata situacija na domačem tržišču, predvsem pri nabavi cevi. Le-teh rabimo okoli 400 metrov. Cevi, vsaj ne vseh potrebnih dimenzij, na jugoslovanskem trgu trenutno ni. Zato tudi ne moremo ta hip predvidevati, kdaj bo razvodna mreža za zemeljski plin izdelana. Se-le po tem, to je po izdelavi razvodne mreže, sledi opremljanje posameznih peči s plinskimi gorilci. Ta dela bo strokovno vodil monter tujega dobavitelja.

Nova kompresorska postaja, ki bi morala pričeti z obratovanjem že sredi letošnjega leta, je v nekajmesečni zamudi. Ne po naši krivdi, ker je bil objekt gradbeno pravočasno zgrajen, pač pa po krivdi dobavitelja opreme, to je Trudbenik Doboj. Po najnovejših vesteh bosta kompresorja dobavljena do konca letošnjega leta, v januarju in februarju pa bo sledila montaža in električni priklop ter poskusni zagon.

Izdelan je tudi projekt za primarni razvod komprimiranega zraka ter izbran izvajalec del. Tudi tu predstavlja problem nabava brezšivnih cevi. Projekt za nizkotlačno mrežo komprimiranega zraka za potrebe vijakarne je še v delu. Prav tako tudi projekt za razvod zraka v novi orodjarni in industrijska oprema.

Za hlajenje kompresorjev bodo potrebne velike količine hladilne vode. Zato smo morali poleg cevi Ø 100 mm, po kateri trenutno dobivamo vodo iz vodovodnega omrežja za potrebe tovarne, priključiti dodatno cev Ø 150 mm, ki pelje do kotlarne.

Prav zaradi stalno rastoče porabe vode, ki jo dobivamo direktno iz vodovodnega omrežja, je v tovarni že dalj časa prisotna zamisel o lastni industrijski vodi, kar pomeni vodo za tehnološke potrebe tovarne. Realizacija te zamisli bo močno razbremenila vodovodno omrežje za širšo okolico. V letošnjem letu je bil v ta namen izdelan idejni projekt ter posredovan Zavodu za urbanizem Bled, ki je izdelal lokacijsko dokumentacijo. Glavni objekt tega projekta je zbiralni bazen s prostornino 4000 m³. Pretežna količina vode, ki služi kot hladilno sredstvo v posameznih tehnoloških procesih, se bo zbirala v tem bazenu, ustrezno prečiščila in ohladila ter vračala nazaj v tehnološki proces. Na ta način bo ustvarjen krožni sistem hladilne vode. Toda iz vodovodnega omrežja bo služila le za higienske potrebe in za pokrivanje izgub v krožnem hladilnem sistemu. Za realizacijo tega projekta so v srednjeročnem programu razvoja predvidena potrebna finančna sredstva.

Pri vseh novih projektih in objektih pa je že upoštevana ločitev vode za higienske in tehnološke potrebe ter ustrezno temu tudi projektirane ali pa že izvedene vodovodne instalacije.

Ipsen peči v prizidku obrata sidrnih verig obratujejo že od junija 1976, seveda z manjšimi ali večjimi prekinitvami. Tu ni šlo brez težav in včasih hude krvi, vendar bi moralo biti vsem jasno, da je to prvi tovrstni agregat v naši tovarni, ki je potegnil za seboj vrsto problemov, na katere sploh nismo bili pripravljeni. V letošnjem letu je bila nameščena baterija dušika za izplakovanje peči. Dobava za potrebne armature iz uvoza se je zavlekla za več kot pol leta. Isto velja za opremo postaje amonijaka, ki je bila usposobljena šele avgusta le-

tos. Dokončno še ni rešen problem odpadnih voda iz pralnika pri Ipsen pečeh. To je bil tudi vzrok, da smo odlašali z ureditvijo ceste med novo kovačnico in sidrnimi verigami. Čiščenje teh odpadnih voda je upoštevano v projektu čistilne naprave odpadnih voda za celotno območje naše tovarne vključno z novo orodjarno in industrijsko opremo. Za Ipsen peči z vso pripadajočo opremo moramo upravnemu organu Sob Radovljica prijaviti do konca leta tehnični prevzem, ker nam poteče dovoljenje o poizkusnem obratovanju, ki je bilo že nekajkrat podaljšano. V zvezi z Ipsen pečmi naj omenim še pripravo endoplina kot zaščitne atmosfere v pečeh. Pri sedanji situaciji za pripravo zaščitnega plina v posebnem generatorju, uporabljamo čisti propan. Ko bomo dobili v tovarno nižje kalorični zemeljski plin, bomo za izdelavo zaščitnega plina uporabljali zemeljski plin, propan pa le kot dodatek za ogličenje izdelkov v peči.

Kot že omenjeno, je v pripravi projekt centralne čistilne naprave za celotno območje tovarne. Projekt zajema vse vire kakorkoli onesaženih odpadnih voda, tako oljnih emulzij, zaoljenih voda in kemičnih odplak. Projekt v glavnem predvideva zbiralni bazen oljnih emulzij, cepilno napravo in čistilno napravo za kemijsko nevtralizacijo razmaščenih voda. Z uresničenjem tega projekta bo enkrat za vselej rešena problematika odpadnih voda v tovarni.

V zaostanku smo s pripravo in izdelavo projektov za zračenje obrata sidrnih verig, verigarne in vijakarne. To velja predvsem za obrat sidrnih verig. Projektno dokumentacijo pripravlja Klima Celje, vendar smo izgubili celo letošnje leto samo z usklajevanjem podatkov iz zahtevanih rešitev. Krivdo za to nosi tako Klima kot mi sami. Realizacija se bo zato prenesla v leto 1979, v tem letu pa je predvidena tudi ureditev zračenja verigarne in vijakarne. Skratka, na tem področju bo v prihodnjem letu dosti dela.

Precej hude krvi in negodovanja je povzročila tudi že investicija, ki sicer finančno ne predstavlja prav velike vrednosti, vendar pa ovira in moti proizvodnjo v vijakarni. To sta silosa za žaganje, izdelek FILBO iz Bohinjske Bistrice. Problematičen je predvsem silos za sveže žaganje in to v prvi vrsti polnjenje silosa s svežim žaganjem. V letošnjem letu, to je v letu 1978 praktično ni FILBO kljub našim urgentam naredil ničesar. Zato investicija niti ni zaključena in ne moremo prijaviti njenega prevzema.

Nekaj let že govorimo o rekonstrukciji obstoječe galvanike, no, in v prihodnjem letu bo morda le prišlo do realizacije te zamisli. Oprema bo v celoti obnovljena, upravljanje polavtomatsko in namesto cianidnih bomo uporabljali kisle elektrolite. Sedanji prostor galvanike bi zahteval veliko gradbenih del, če bi ga hoteli res primerno preurediti in zato bo preurejena galvanika locirana v nasproti ležečem skladišču. Ta sprememba lokacije ne bo zahtevala kakšnih bistvenih gradbenih posegov, kar pa je naj-

bolj pomembno, proizvodnja v sedanji galvaniki bo ves čas nemoteno tekla. Če bi novo opremo nameščali v sedanji prostor galvanike, pa bi morali računati s polletnim izpadom cinkanja izdelkov doma. Zaradi spremembe v tehnologiji, to je uporaba kislih elektrolitov, bo potrebna tudi rekonstrukcija obstoječe čistilne naprave za odpadne vode, ki pa jo je treba istočasno prirediti tudi povečanim zahtevam čiščenja ostalih odpadnih voda.

V teku je izdelava projektne dokumentacije za nekaj objektov, ki jih bomo v prihajajočem letu pričeli graditi. To velja predvsem za novo konstrukcijsko delavnico, kajti delo v sedanjem prostoru te delavnice je praktično nemogoče. Nova delavnica bo imela približno talno površino 700 kv. m in bo stala na mestu skladiščne barake med staro orodjarno in objektom remonta. Lokacijsko dovoljenje že imamo, v izdelavi pa so gradbeni projekti.

Prav tako je v delu idejni projekt za novo elektro delavnico, kajti tudi ta prostor ne ustreza več najosnovnejšim zahtevam načrtnega in nemotenega dela.

Z nadzidavo obrata sidrnih verig v površini 400 kv. m bo delno rešena sedanja prostorska stiska upravnih prostorov v pritličju in problem garderob in sanitarij. Idejni projekt je izdelan, na vrsti je pridobivanje ostale dokumentacije in potrebnih soglasij.

V teku so tudi priprave za izdelavo projektne dokumentacije za nadzidavo objekta remonta.

Vso navedeno dokumentacijo izdelujejo zunanje projektantske organizacije, doma pa je v teku izdelava podlog in idejnega osnutka za obdelovalnico kovačnice, ki je tudi še zajeta v srednjeročnem programu razvoja. SLIKA 6

Strojnega parka v letošnjem letu nismo bistveno povečevali. Sklenjenih je bilo sicer nekaj pogodb za nabavo, predvsem uvoz nove opreme in morda bo prav zadnje dni decembra nekaj od tega realizirano.

Tako bo npr. za potrebe TOZD sidrne verige prispel 200-tonski kalibrirni stroj in dva upogibalna ter dva varilna stroja za verige do premera 18 oziroma 23 mm. Z novo pečjo pri Schlatter skupini v tem letu ni bilo nič, vendar ne po naši krivdi. Prihodnje leto naj bi bil dobavljen tudi 100-tonski preizkuševalni stroj iz NDR. Verigarne bo v kratkem dobila dva nova varilna stroja za zaščitne verige, problem je prostor za njuno namestitve. Vijakarna dobi štiri utorne in tri valjčne avtomate, vendar ne v smislu povečevanja kapacitet. Kovačnica pričakuje novo stružnico za težko sidrno opremo in avtomatski stroj za mehansko obdelavo locnjev. Tik pred podpisom je pogodba za nakup visokofrekvenčnega generatorja (dobavni rok 9 mesecev) za uvedbo indukcijskega gretja surovcev za nekatere odkovke.

Skušal sem dati kratek pregled izvajanja in stanja del na najrazličnejših področjih, ki pa so vedno še vsa v okviru naše delovne organizacije, kar ne bi smel nihče pozabiti.

Nadaljevanje na 6. strani

Kaj smo za samoupravno odločanje pripravljene storiti?

Vse preveč številna so filozofska in visoko teoretična dela o principih samoupravnega odločanja, da bi se lahko še spustila v vsakdanjo konkretnost, tokove mnenj in interesov, na katerih križpotju človek dostikrat ne ve, kaj je še smiselno, kaj je resno, kaj je resnična volja delavcev in kaj le lepa fasada, za katero se skriva pretirana poslovnost ali osebne težnje. Ni moj namen spuščati se v teoreme. Človek iz prakse je vse preveč zaslepljen s konkretnostjo, da bi se lahko spuščal v abstraktnost, v teorijo samoupravnega odločanja, vodenja. Zamisel je idealna. Praksa pa naj bi limitizirala k zamisli, torej k teoriji najelementarnejše in brez dvoma doslej najpopolnejše človekove svobode, individualnem odločanju o delu in rezultatih dela. Pota in stranpota navedenega znamenitega procesa pa so od skupine do skupine delavcev različna, če ne včasih celo vprašljiva. Kaj ni družbena zavest rezultat odnosov v družbeni biti?

V praksi so delegati vedno pripravljene o stvareh razpravljati in dajati mnenja, vendar pride do odločitev šele na tistem zadnjem nivoju samoupravnega odločanja, ko ni več poti naprej, oziroma se mnogo enostavnih stvari pri odločitvah zakomplicira in kolikor je odgovornost posameznikov konkretnjša, toliko težja je odločitev. Za dobro in pravilno odločitev je prvi pogoj, da je delegat o vsem dobro seznanjen, da pozna zadevo, o kateri odloča, v bistvo. V teoriji je takšen način odločanja popolnoma pravilen in relativno enostaven, v praksi pa malodane neizvedljiv. Štiriletna praksa potrjuje trditev, da so se delegati pripravljene angažirati za tiste zadeve, ki se jim po lastni presoji zdijo bistvene. Delegati so kaj hitro pripravljene poslušati, stežka pa se sami angažirajo ob predloženih materialih. Pravzaprav lahko rečemo, da je vprašanje informiranja preko posredovanih materialov začaran krog: s skupnim gradivom se lahko zgodi, da delegati oziroma samoupravljalci niso zadosti informirani, obširnih pa ne prebirajo. Vedno so za odločitve potrebne razlage in pojasnitve in vedno samoupravljalci zahtevajo ali sprašujejo po mnenju vodstva ali strokovnjaka za lažjo odločitev. Za to mora razlagalec vedno zapluti med Scilo in Karibdo vodstvene operativnosti in tehnokratizma, če

hoče držati kurs ustrezne družbene situacije, sicer se mu lahko kaj kmalu zgodi, da mu je priplepljena etiketa osebnega gledanja ali nepravilnega informiranja. V tem trenutku imamo v razpravi oziroma v procesu sprejemanja deset samoupravnih splošnih aktov. Če upoštevamo, da v naših temeljnih organizacijah in delovni skupnosti, traja formalno javna razprava 15 dni, da se največkrat ta razprava neformalno podaljša, da usklajevanje in priprava predloga ter sprejem traja na grobo rečeno skupno mesec dni in pol, lahko zaključimo, da bomo do srede januarja sprejeli lepo število novih in zelo pomembnih samoupravnih aktov. Pri tem celo ne štejemo popravkov nekaterih samoupravnih sporazumov na nivoju delovne organizacije in SOZD, ki se sprejemajo z referendumom. Prav tako je skoraj gotovo, da tudi akti v zvezi z dohodkom in osebnim dohodkom še ne bodo v celoti in v vseh TOZD pripravljene za sprejem.

Ni se potrebno posebno globoko zamisliti, da se delavci ne bodo mogli zagristi v akte, da bi lahko pri takšnem številu hkrati v obravnavi odločali z lastnim in ne posredovanim prepričanjem. Sistem zasipanja s podatki se je pri nas na sploh tako razbohotil, da je informiranost, razumljiva kot usmerjeno obveščanje, ne samo nezadostna in težkočena, pa naj bo volja še tako močna. Deset aktov ali skupno 338 strani gradiva, ki ni lahek, pri človeku avtomatično sproži zavore, da ne more sprejeti vseh informacij, temveč sprejema samo tisto, kar ga v danem trenutku zanima ali kar lahko brez dodatnega proučevanja razume. Če upoštevamo še celo vrsto drugih dnevnih in tedenskih informacij, ter obvestil, ni nič čudnega, da samoupravljalci za nekatere akte, o katerih odločajo, ne vedo niti naslova.

V procesu odločanja zavest delegatov in družbenopolitičnih predstavnikov v Verigi nekajkrat na leto zna tako oslabeti, zlasti če gre za odločanje ali sklepanje na sejah izven delovnega časa, da je potrebno delegatom s politično akcijo potrkati na samoupravno zavest, da imajo pravico usmerjati vodenje organizacije in odločati o sredstvih. Če pa se te pravice ne poslužujejo, jih opozorimo, da je njihova dolžnost poslužiti se pravice, ker se drugače ne da delati.

Temu podobna je aktivnost delavcev na zbori, kjer gre formalno vedno za najpomembnejše odločitve. Nekateri zbori delavcev so videti kot sestanek na silo skupaj pripeljanih trupel. Nobenega vprašanja, nobenega komentarja! Pravzaprav je to še

sreča, sicer bi se zbori kaj hitro zakomplicirali in tudi kaj kmalu bi z največjo težavo dobili razlagalce materialov, če bi jih sploh dobili. Nekje drugje so zbori delavcev sestanki klepetulj, nekje zbori revolucionarjev, ki bi vsaki muhi odbili glavo z giljotino, drugod se razlagalec prepira s provokatorji večjega ali manjšega kalibra, nekateri zbori se končajo v dobre pol ure, medtem ko se z istim dnevnim redom drugi vlečejo dve uri in pol.

Brez ozira na pohvale o naši samoupravni organiziranosti, ki so jih že izrekli predstavniki izven delovne organizacije in ne glede na nekatere resnično dobre in že izdelane postopke ter procese samoupravnega odločanja, bi rad s tem člankom opozoril, da nas še čaka veliko dela na izboljšanju sistema in da se pri posameznih postopkih samoupravnega organiziranja ter delovanja zaletavamo z glavo v zid, nekaterih bistvenih zadev se pa ne lotimo in nam uhajajo z rok. Tako se včasih prepiramo, karikiramo rečeno, zaradi enega zamujenega dneva neposlanega gradiva, odločitve v zvezi z investicijami, ali sklepanje o aneksih, pa gre dostikrat mimo nas, ne da bi se zavedali pomena ali s tolažbo, da je takšna rešitev nujnost. Dostikrat bi se radi vsedli na dva stola, pa se vsedemo mednju. Namreč marsikatero odločitev bi radi sprejeli in usmerjali z enega vidika, vidika delovne organizacije kot celote, ker kaže, da je to operativnejše in poslovno uspešnejše. Vendar takoj naletimo na neskladje s samoupravnimi in družbenimi normami, ki zadevo osvetlijo še z višjega stališča. Konflikti, ki pri tem nastajajo, so toliko večji, kolikor bolj smo razpeti med pretirano poslovnost in pretiranim skrivanjem za samoupravnimi pravicami, med poslovnostjo brez prave samoupravne podlage in samoupravnimi procesualnimi postopki brez poslovnosti.

Dokler ne bomo spoznali, da je po ustavi in ne samo zakonu o združenem delu samoupravljanje, pa naj se to razume tudi sestanki, zbori, popisi itd., del delovnega procesa, ne pa volonterško ali postransko delo, toliko časa bomo imeli depresije in občutke, da še zdaleč nismo storili tistega, kar bi morali in kar družba po samoupravni plati od nas zahteva. Samoupravljanje mora postati pri nas prav takšen del delovnega procesa, kot je to na primer kalibriranje ali delo na »Schlaterju« ter prav zato zajet strošek, kot je strošek nakupa žice ali stroja. Kakšne bodo zaradi teh stroškov lastne cene izdelkov, torej s tem v zvezi poslovni uspehi in do katere višine bomo lahko stroške še povzročali, bo pokazala praksa.

Janko Stušek

Iz krajevnih skupnosti Lesce o vrtcu...

Z izgradnjo vzgojno varstvene ustanove v Lescah se je končno pričelo. Dela vključ zimskega časa dokaj dobro napredujejo tako, da lahko verjamemo, da bo objekt do 1. avgusta leta 1979 gotov.

Vrtec bo imel 6 igralnic za skupno najmanj 120 otrok. Neto površina vrtca je okoli 800 kv. m, od česar odpade 455 kv. m na prostore, namenjene otrokom, 345 m² pa predstavlja jo gospodarski prostori: kuhinja, shrambe, pralnica, butanska postaja, zaklonske, ipd. Kuhinja in gospodarski prostori

so dimenzionirani na kapaciteto 200 otrok tako, da je možna kasnejša povečava vrtca.

Predračunska investicijska vrednost vrtca brez opreme znaša 10.755.726 din, kar pomeni 13.450 din za kv. m. Predračunska vrednost opreme znaša 1.500.000 din. V pogodbi z izvajalcem gradnje zunanja ureditev vrtca še ni zajeta. Sredstva zanj so zagotovljena, nadzorna služba, ki nadzira to gradnjo, mora čimprej naročiti načrte za zunanjo ureditev

(Nadaljevanje na 7. strani)

Celotni delovni organizaciji Tovarne verig želim SREČNO, ZDRAVO TER USPEHOV POLNO NOVO LETO 1979

Francka Tavčar

Še o krajevni skupnosti Lesce

Ker smo se Leščani pred leti odločili »ZA« na referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka za ureditev najbolj perečih komunalnih problemov, si marsikdo ni mislil, da bodo postavljene naloge tako hitro uresničene. Podatek v številkah nam pove, da je danes srednjeročni razvojni program izpolnjen že 90-odstotno. Asfaltirane so bile vse ceste v Lescah, večinoma imamo urejeno kanalizacijo, napeljana je javna razsvetljava v vseh pomembnejših ulicah, trenutno je v izvajanju urejevanje pločnikov ob glavni cesti skozi Lesce, in za realizacijo tega je bilo potrebno vložiti preko 10 milijonov dinarjev. Seveda ta sredstva niso bila zbrana samo s samoprispevkom nas krajanov. Pomembno vlogo pri financiranju je imelo Turistično društvo Lesce, prispevale pa so tudi samoupravne interesne skupnosti.

Velik problem predstavlja v Lescah otroško varstvo, kar lahko boleče občuti marsikatera družina, ki je dobila zavrnjeno prošnjo za sprejem otroka v varstveno ustanovo, saj obstoječi vrtec lahko sprejme le okrog 40 otrok, medtem ko so potrebe veliko večje. Zato je skupnost otroškega varstva Radovljica vključila v svoj srednjeročni program tudi gradnjo vrtca v Lescah. Odločeno je bilo, da vrtec dobi lokacijo za družbenim centrom in gradnja je sedaj že v polnem teku. V njem bo prostora za 120 otrok, vendar so že sedaj pomisleki, da bo vrtec s tako zmogljivostjo kril potrebe le za nekaj časa, posebej še, ker se načrtujejo nove stanovanjske površine predvsem z blokovno gradnjo.

Osnovna šola, čeprav adaptirana in prenovljena, šele pred leti, nima ustreznih prostorov za uvedbo celodnevne šole in bodo potrebna nova vlaganja. Težave s prostorom imajo tudi družbenopolitične organizacije, saj obstoječi prostori v družbenem centru še zdaleč ne zadoščajo, da bi vsaka organi-

zacija imela svoj, vsaj minimalni prostor za sestanke in druge dejavnosti.

Z rušenjem stare Šumijeve hiše bo tako rekoč »na cesti« tudi mladinska organizacija, ki je po svojem delu ena najuspešnejših, ne samo v občini, temveč tudi na širšem območju. Ustrezne rešitve zaenkrat še ni.

Kakor se lahko pohvalimo, da smo naš kraj komunalno uredili, s prometno ureditvijo nikakor ne moremo biti zadovoljni. Lesce predstavljajo namreč na tem območju Gorenjske pravo prometno ozko grlo. Tu mislim predvsem na železniški prehod in dolge vrste pred zapornicami, saj so »leške rampe« postale že skoraj krajevna »zanimivost« in bodo kot take verjetno ostale še nekaj časa, kajti gradnja nadvoza ali podvoza je tako v finančnem kakor tudi tehničnem smislu zelo zahteven projekt.

Določen problem predstavlja tudi povezava Lesc z magistralno cesto. Postavitev znaka, ki prepoveduje zavijanje v levo, pri odcepu za Lesce, je s stališča prometne varnosti sicer povsem upravičeno, saj je bilo na tem delu že precej tudi hudih prometnih nesreč, vendar je s tem tako rekoč odezana direktna povezava Lesc z magistralno cesto. Temu problemu bo verjetno treba posvetiti večjo pozornost in najti v doglednem času ustreznejšo rešitev.

Kakor lahko vidimo, je kljub vidnim uspehom v naši krajevni skupnosti še dosti nerešenih problemov, ki se bodo z gradnjo novih stanovanjskih objektov še povečali. Novoizvoljene samoupravne organe krajevnih skupnosti, in predvsem prizadevnega predsednika sveta KS tov. Mezeta, čaka torej tudi v tem mandatnem obdobju odgovorno in neutrudno delo. Pri razreševanju težav moramo biti pripravljeni sodelovati vsi krajanj, saj se moramo zavedati, da je to v dobrobit našega kraja in nas samih.

Cirila Peternel

Nadaljevanje s 5. strani

INVESTICIJSKA DEJAVNOST

Vsako od bežno prikazanih del pa ima svojo ožjo ali širšo problematiko tako znotraj naše DO kakor tudi navzven. Tu pa se problematika še stopnjuje pričeniš s pridobivanjem projektne dokumentacije, pa nadalje z dobavitelji opreme, naj si bo domače ali tuje, z izvajalci raznih del in ne nazadnje z raznimi inšpekcijskimi službami.

O vsakem najmanjšem delu, omenjenem v tem sestavku, bi lahko napisal obširen članek, iz česar bi bila šele prav razvidna vsa problematika in pestrost dogajanj.

Težko je potegniti ostro ločnico med deli izvršenimi v enem letu in deli, ki se avtomatsko prenašajo v naslednje leto. To je kontinuiran proces in ga moramo kot takšnega tudi obravnavati. Pri tem si lahko vsi želimo, da bi bilo prihodnje leto, če že ne bolj, pa vsaj toliko uspešno kot letošnje.

Vodja investicijskega oddelka
Vinko Rozman

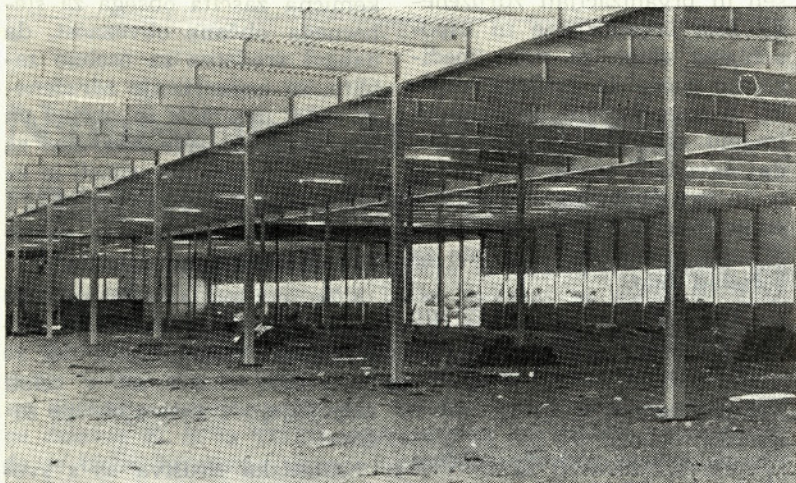
Izgradnja nove proizvodne hale

Verjetno ste že mnogi opazili elegantne linije, to je novo zunanjo obleko nove proizvodne hale, skladišča in prizidka. Delavci TRIMO so jo zgoraj oblekli s posebnimi sendvič ploščami, ki so namenjene raznim fasadam, obenem pa zadoščajo tudi izolacijskim zahtevam. Vzdolž cele proizvodne hale in skladišča poteka svetel pas oken, ki so zastekljena s termopanom ali dvojnimi izolacijskim steklom. Tudi v spodnjem betonskem delu — parapetu — je vgrajena plast stiropora, ki predstavlja toplotni izolator. Zavedamo se namreč, da je treba v tem podnebnem pasu, kjer se nahajamo, dati čim več podudarka toplotni izolaciji, saj se po dveh ali treh letih privarčuje na kurjavi toliko, kolikor je bilo vloženo v to izolacijo. Pri tem se dostikrat dodatno pridobi na času izgradnje, v našem primeru tudi na prostoru in ne nazadnje boljše počutju v takih delovnih prostorih, ki morajo biti dostojni človeka. Vsekakor se tu takoj pojavlja vprašanje ohranjanja izgleda fasade in predvsem termopan stekla, vendar menim, da je zavest našega delovnega človeka tako visoka, da bo cenil to novo družbeno pridobitev. Nova hala s svojim izgledom verjetno ne bo samo za okras okolju, saj se urbanisti trudijo, da bi se vsak novi objekt, tudi industrijski, vključil v svojo okolico. O sami koristnosti notranjosti novega objekta pa bodo največ povedali

tajle narišejo in izdelajo tako, kot je to zahteval projektant oziroma predlagal polagalec hidroizolacije strehe — podjetje Tectum iz Ljubljane.

Zaradi prezasedenosti podjetje TRIMO ni utegnilo pravočasno pripraviti vse potrebno za izdelavo omenjenih detajlov, kar je pogoj, da se izdela prvi sloj hidroizolacije. V sedanjem stanju TRIMO poskuša nadoknaditi zamujeno kljub zapadle mu snegu in pripraviti luknje za odtok, polnilo pri svetlobnih kupolah ter na stiku fasade s streho. Kakor hitro bo to urejeno, bo lahko Tectum s prvim slojem hidroizolacije pokrival celotno streho. Z drugim slojem, ki je obenem tudi zaščita pred ultravijoličnimi žarki, pa bomo toliko počakali, da se bodo izvedli še vsi prebodi skozi streho zaradi ventilatorjev in podobnih naprav. To vsekakor pogojuje že delo na cevni instalacijah.

Z izdelavo strešnih odtokov nas čaka delo na izdelavi povezave le-teh s talno kanalizacijo in priključitev te na tisto, ki smo jo že zgradili, vendar pa ne priključili na obstoječo in ki vodi proti Šobcu. Ta dela zaradi mraza in globoko zamrzlih tal niso bila opravljena, vendar pa je vse pripravljeno in če bo vreme dopuščalo, bomo to povezavo uspešno zaključili, ker mora biti voda s cele strehe speljana v kanalizacijo, drugače je delo v objektu nemogoče.

Notranjost nove hale

tehnologi, ki so načrtali sedanjo in bodočo tehnologijo in s tem tudi razmestitev strojev, transportne poti obdelovancev, montažo, kontrolo, skladiščenje in vse ostalo, kar k temu spada.

Pri vsem navideznem zadovoljstvu pa moram reči, da dela le ne potekajo tako, kot smo si načrtali oziroma se dogovarili z izvajalcem TRIMO in njegovimi subizvajalci, kot pravimo. Dolgo namreč niso bili znani detajli, čeprav smo se o njih zadosti zgodaj dogovorili. Ti detajli so namreč bistveni za dobro izvedbo samega objekta, saj se nanašajo na zaključke okrog svetlobnih kupol, odtokov meteorne vode, stikov med fasado in streho ter vrhom fasade, stikov med fasado in streho veznega hodnika pri prizidku ter še nekaj takih stvari. Vztrajali smo, da te de-

Kljub dobremu začetku tudi okna še niso vgrajena v objekt, čeprav je podjetje Alprem iz Kamnika že vse pripravilo za to. Sam material za okna je že narezan in tudi nekaj oken je narejenih, vendar pa so zaradi raznih pritiskov pri otvoritvah okrog 29. novembra, naš objekt izpustili in se bodo lotili dela v januarju. Glede na to, da imajo oni pogodbo s TRIMO Trebnje, saj nam dela halo na ključ, kot se reče, nismo mogli zadosti vplivati na roke, ker so letno pogodbo med seboj podpisali šele v juliju. Sama hala pa tudi ostalo ni bilo pravočasno zaprto, zato bodo načrtana dela potekala počasneje, oziroma se bo pričetek del na instalacijah zopet premaknil naprej za kakšen mesec dni.

Še nekaj bi vam rad povedal o poteku izgradnje plinovoda, po katerem bo pritekal

zemeljski plin v našo tovarno. V glavnem je sama cev izolirana in položena v jašek. Do zaključka del je treba narediti samo nekaj metrov izkopa do vstopa v našo plinsko postajo in tudi tam položiti cev. Zgodaj zapadli sneg, posebno pa mraz, je trenutno prekinil vsa dela, saj je treba plinsko cev, ki je ovita s posebno dvojno izolacijo, položiti na »posteljičco«, kot jo izvajalci del imenujejo. Zaradi prodnatega terena morajo pod cev nasuti zemljo, šele nato položiti cev in zopet nasuti plast zemlje. Sama cev bi lahko namreč s svojo težo in tudi kasneje nasutim materialom predrila izolacijo. Prav tako bi se ta predrila tudi pri samem zasipanju, saj ste gotovo že opazili, da vsa dela potekajo zelo hitro in v glavnem s pomočjo mehanizacije.

Na ta način nam je zgodnja zima zagodla in nam je med drugim pustila nezasut dostop na gradbišče s Šobčeve ulice, SGP Gorenje pa je zaradi pretrgane cevi, ki je tudi nezasuta, ostal brez pitne vode. S skupnim dogovorom pa smo zadeve okrog tega rešili z dovozom preko klančine in skladišča žice ali pa skozi tovarno. Problem pitne vode za vsakdanje potrebe gradbišča, pa je rešil TOZD kovačnica.

Nadaljevanje prihodnjič
Ivo Vukovič

(Nadaljevanje s 6. strani)

in razsvetljavo. Ob otvoritvi vrta, tj. 1. 8. 1979 morajo biti dokončno tudi ta dela.

Krajani Lesc, posebno zaposlene mamice, že z nestrpnostjo

jo pričakujejo zagotovljeno varstvo za svoje malčke in jim bo novi vrtec v naslednjem letu, tj. v mednarodnem letu otroka, najlepše darilo.

O PRAZNOVANJU NOVOLETNE JELKE

Krajevna konferenca SZDL Lesce je imenovala koordinacijski odbor za pripravo praznovanja novoletne jelke.

Delovni ljudje so namenili za to praznovanje določena sredstva, ki se namensko zbirajo na žiro računu KS Lesce.

Praznovanje bo organizirano na več področjih:

Dne 23. 12. 1978 ob 13. uri bo dedek Mraz v spremstvu godbe na pihala pričakal predšolske otroke in učence prvega in drugega razreda v osnovni šoli F. S. Finžgar v Lescah. Po simbolični obdaritvi (pomaranča, bonboni, balon) bo 45 minutna lutkovna igrice v izvedbi dramske skupine iz Tržiča »Zajčkova hišica«. Odbor naproša starše, naj bi omogočili otrokom čimbolj zbrano gledanje te igrice in počakali svoje malčke pred šolsko zgradbo.

Istega dne tj. 23. 12. 1978 ob 16. uri bo za vse ostale šolske otroke (od 3. do 8. razreda) predvajana igrice »Ho-ruk

2«. Trajala bo eno uro in 15 minut.

Kolektivno darilo šolskim otrokom, ki jim ga bo izročil dedek Mraz, je grafoskop v predvideni vrednosti 6.000 do 7.000 din.

Za otroke, ki so v varstvu v leškem vrtcu in pa za vse predšolske otroke, ki so redno vabljeni na ure pravljic v vrtec, bo mladina priredila novoletni program v vrtcu, dne 27. 12. 1978 dopoldne. Otroke bo obiskal tudi dedek Mraz s kolektivnim darilom (gramofon in lutke v vrednosti 2.500 din).

Zadnji dan pouka v šolskem letu 1978, tj. 29. 12. 1978 popoldne pa bo za učence sedmih in osmih razredov osnovne šole Lesce leška mladina priredila kviz in zabavno popoldne.

Koordinacijski odbor upa, da bo ta oblika praznovanja novoletne jelke razveselila otroke in jim v družbi sovrstnikov pričarala novoletno vzdušje.

MB

Besedam naj sledijo dejanja

Za nami je X. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Na tem jubilejnem kongresu je sodelovalo 756 delegatov iz cele Slovenije in preko 150 gostov.

Prvi dan kongresa je bilo popoldne prvo plenarno zasedanje, ki ga je otvoril predsednik RK ZSMS Slovenije tov. Ljubo Jasnič in spregovoril o nalogah ZSMS v razvoju socialistične samoupravne demokracije. Med gosti kongresa sta bila tudi Mitja Ribičič, predsednik republiške konference socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Azen Vlas, predsednik konference zveze socialistične mladine Jugoslavije, ki sta v svojih pozdravnih govorih govorila o pomenu dela in demokratičnega vpliva množic ter o zavzemanju ZSM za reševanje konkretnih vprašanj. Razpravo o poročilih, o referatu, o predlogu resolucije in predlogu sprememb in dopolnitev statuta ZSMS je kongres nadaljeval v petih komisijah, in sicer: za družbenoekonomske odnose, za politični sistem socialistične demokracije, za vzgojo in izobraževanje, kulturo in znanost, za interesne dejavnosti mladih za mednarodne odnose.

V delu komisij so imeli predstavniki mladih iz vseh krajev naše ožje domovine priložnost, da so se izrekli, da so se medsebojno obvestili o svojih konkretnih delovnih naporih, da so dali duška svoji mladi kritičnosti in bilo je dovolj časa za vplivanje na podobo zaključnega delovnega dogovora v Novi Gorici, ki bo v obliki resolucije usmerjal mlade ljudi v njihovih prizadevanjih in željah po boljšem in boljšem.

V delu komisij je zvenela odločenost mladih ljudi, da trdno stopijo po poti, ki jo zarisuje sistem samoupravljanja, ki je sistem vladanja delovnih množic, ki so obenem samostojni ter enakopravni narodi. Pozabili niso tudi na zamejske vrstnike in na težave, s katerimi se naši rojaki onkraj meje srečujejo. Na zasedanju komisije so sodelovali tudi številni gostje, ki so bili ob tem toplo pozdravljeni.

Na drugem plenarnem zasedanju so delegati in gostje poslušali poročila komisij, ki so delale prejšnji dan. Razprave so bile zelo vsebinske in poglobljene, delegati so odkrito spregovorili o vrsti perečih vprašanj, ki ne zadevajo samo mlado generacijo, in predlagali tudi ustrezne rešitve. Osrednja točka dnevnega reda je bilo sprejetje resolucije desetega kongresa. Poročilo komisije za resolucijo, stališča in sklepe je kongresu razložil Boris Bavdek, predsednik komisije in med drugim omenil, da je v razpravah na kongresu sodelovalo 268 razpravljalcev, predlaganih je bilo 32 predlogov amandmajev resolucije, ki jih je komisija obravnavala in jih, seveda tiste, ki so vsebinsko dopolnile resolucijo, tudi vnesla v resolucijo.

Resolucija, skupno z referatom predsednika RK ZSMS in diskusijami udeležencev vsebuje nadaljnjo usmeritev delovanja ZSMS. Poseben poudarek je bil namenjen nadaljnjemu razvoju in krepitvi socialističnega samoupravljanja. Uresničevanje ustave, zakona o združenem delu, sodelovanje pri oblikovanju in kasneje realizaciji zakona o usmerjenem izobraževanju, zakona o svobodni menjavi dela in drugih sistemskih zakonov, ostaja tudi v nadalje naša temeljna naloga.

Občuten dvig produktivnosti, odgovoren odnos do dela in izvrševanje nalog in opravil, je pogoj za hitrejši razvoj. Zato bo ZSMS z vsemi svojimi silami zaostrovala odnos mlade generacije do dela in v sodelovanju z vsemi drugimi družbenopolitičnimi subjekti isto zahtevala od drugih delov naše družbe.

Razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja so delegati posvetili veliko pozornost. Rezultati delovanja delegatskega sistema v prvem mandatskem obdobju so nam najbolj prepričljiv dokaz kvalitetnega spoznavanja položaja delovnega človeka v procesu samoupravnega odločanja, kjer smo mladi še kako našli svoje mesto. Veliko število mladih, izvoljenih v delega-

cije, zavezuje ZSMS, da usposablja delegate in skrbi za njihovo aktivno udeležbo v delu delegacij. Aktivnost mladih v delegacijah pa bo omogočala, da so interesi in stališča mlade generacije prisotne v odločitvah delegatskih skupščin, hkrati pa nas zavezuje za prevzemanje enakopravne odgovornosti pri sprejemanju ne samo tistih sklepov, ki neposredno zadevajo nas, ampak tudi druge.

ZSMS se bo tvorno vključevala v SZDL, kot obliko demokratičnega organiziranja pobud, sporazumevanje in dogovarjanja ter dosledno sprejemala svoj del odgovornosti pri opredeljevanju in razreševanju vprašanj našega družbenega razvoja.

V dokumentih smo poskušali kar se da jasno postaviti vlogo in pomen družbenih organizacij, društev in združenj, kot nič manj pomembnih organizacij mladih po množičnosti, po odločitvah v vsakem pogledu enakopravnih in v ničemer podrejenih specializiranim političnim organizacijskim oblikam dela ZSMS. Pri tem se zavzemamo, da vsaka družbena organizacija deluje samostojno na podlagi lastnega programa, ki ga bomo v naši enotni organizaciji delovno in politično usklajevali in s tem dosegli idejnopolično, programsko in akcijsko enotnost.

V kongresnih gradivih je viden velik razmak mladinskega prostovoljnega dela, ki ga bomo še naprej razvijali v smeri še večje množičnosti, predvsem na krajevni in občinski ravni ter kvalitetnega vključevanja v načrtovanje in izgradnjo pomanjkljivih infrastrukturnih in drugih objektov.

Ob sprejemu resolucije se zavedamo, da bomo morali črke in besede, zapisane v njej, preliti v akcijo, v vsakodnevni kritični in ustvarjalni pristop k razreševanju življenjskih vprašanj mladega človeka in občasno zagotavljanje in razvoj socialističnega samoupravljanja, za humane odnose med ljudmi.

Marjan Puhar

Delo koordinacijskega odbora sindikata v SOZD SŽ

15. 9. 1978 je poteklo devet let, ko so se na referendumu delovne organizacije Železarna Jesenice, Ravne in Štore odločale za združeno podjetje Slovenske železarne. Železarne so bile prve, ki so izpeljale osnovno združitve dela in sredstev.

Osnova združitve je bila plod dolgoletnega medsebojnega poslovnega sodelovanja. Že takoj po osvoboditvi je bilo izhodišče tega poslovnega sodelovanja v ministrstvu industrije in rudarstva Slovenije, generalnega direktorja črne in barvaste metalurgije Jugoslavije in pozneje glavnega direktorja metalurgije Slovenije.

V obdobju od leta 1952 do 1969 so zvezo držale preko poslovnega združenja jugoslovanskih železarn. Z nastajanjem nove ustave federacije in republike se je že v osnutkih začrtala pot in taki samoupravni odnos, v katerih naj bo združeno delo temeljni nosilec družbene reprodukcije. Poslej so to združenje narekemale in zahtevale ekonomske težave v letih 1967 do 1969, ko se je izkazalo, da mora biti v borbi za obstoj in razvoj slovensko železarstvo bolj enotno, združeno, vzajemno in solidarno.

Tako je združeno podjetje Slovenskih železarn po prvih izkušnjah, metodah in načinu delovanja ter potreb že leta 1970 prišlo do svojega prvega gospodarskega načrta. Prav tako tudi do sprejetja srednjeročnega razvojnega načrta za obdobje 1971–75, pa tudi po samoupravno dogovorjenih normativih do sestavljanja in sprejemanja vsakoletnih gospodarskih načrtov ter do izdelave koncepcij dolgoročnega razvoja slovenskega železarstva do 1985. Že takoj po sprejetju samoupravnega sporazuma o združitvi je prišlo do izvolitve skupnih samoupravnih organov in do ustanovitve družbenopolitičnih organizacij po delegatskem načelu, kot so koordinacijski odbor sindikata, sveta Zveze komunistov, sveta Zveze socialistične mladine in odbora Zveze borcev.

Na podlagi pridobljenih izkušenj, dobrih in slabih, se je leta 1973 pričela javna razprava in priprave o priključitvi novih delovnih organizacij v združeno podjetje SŽ. Prišel se je oblikovati novi samoupravni sporazum o združevanju v združeno podjetje SŽ, ki je predvideval kvalitetno poglobljeno združevanje dela in sredstev na ravni združenega podjetja SŽ. Samoupravni sporazum je odprl nove možnosti in predvidel združevanje železarn s tistimi predelovalci, ki so pridobivali preko polovice reprodukcije materiala iz ZP SŽ. To pa je pomenilo, da bo ZP postalo vertikalna organizacija združenega dela od proizvodnje surovega jekla do končnih izdelkov, prav tako do blagovne menjave z državami SEV, povečanja izvoza ter usklajene medsebojne dobave znotraj ZP SŽ.

Tako je po daljših razpravah prišlo do sprejetja samoupravnega sporazuma in do novih članic sestavljene organizacije združenega dela SŽ. 27. 11. 1973 so ta sporazum podpisale Železarna Jesenice, Železarna Ravne, Železarna Štore, Tovarna verig Lesce, Tovarna vijakov TAVEN Kropa, Tovarna vijakov TOMIL Ljubljana, Žična Celje in Metalurški inštitut Ljubljana. Pozneje je SOZD SŽ ustanovila delovno skupnost skupnih služb s sedežem v Ljubljani in interno banko. Ravno v tem času pa se končuje sprejemanje samoupravnega sporazuma o priključitvi nove DO za blagovni promet TEHNO-IMPEX Ljubljana.

Veriga je torej v SOZD SŽ pet let, zato želim v tem članku na kratko prikazati enotna prizadevanja in več ali manj uspešno delo koordinacijskega odbora sindikata v SOZD SŽ, posebej po sprejetju zakona o združenem delu, oziroma v obdobju zadnjih dveh let.

Koordinacijski odbor sindikata SOZD SŽ je imel 30. 9. 1978 četrto redno skupščino v Ravnah na Koroškem. Podana so bila poročila o delu KOS, športne komisije, kulturne komisije, poročila finančne komisije in poročila osem mesečnega poslovanja SOZD SŽ. Iz poročil je bilo ugotovljeno, da sta bili obe komisiji zelo aktivni in uspešni pri izvajanju sprejetih programov, saj so jih v celoti realizirali. Iz poročila predsednika KOS je bilo razvidno, da se je odbor, ki je imel vlogo koordinatorja od 19. 3. 1976, to je od zadnje skupščine, sestal na 9 rednih sejah in 5 skupnih sejah z družbenopolitičnimi organizacijami v SOZD SŽ.

KOS je največ svoje aktivnosti posvetil razpravam o osnutku samoupravnih sporazumov, kakor tudi spreminjanju družbeno ekonomskih odnosov. Pri tem je najbolj pomembno to, da smo organizirali razprave skupaj z DPO SOZD SŽ za vse samoupravne sporazume že v času nastajanja in pozneje v javni razpravi.

Na osnovi kritične in samokritične razprave ter ocene dela KOS SOZD SŽ smo na skupščini sprejeli dogovor, da se moramo kadrovske kakor tudi samoupravno politično okrepiti in bolje organizirati v smislu zakona o združenem delu in v skladu s pravili oziroma statutom ZSS. Zato smo na skupščini sprejeli sklep, da imenujemo kadrovske komisije pri KOS ter sprejeli smernice za nadaljnje delo KOS SOZD SŽ.

Koordinacijski odbor sindikata je že pred svojo skupščino predlagal v imenovanje DS SOZD SŽ osemčlansko komisijo za benifikacijo. Ta ima nalogo narediti revizijo vseh do sedaj benificiranih delovnih mest v DO SOZD SŽ, kakor tudi tistih delovnih mest, ki glede objektivnih pogojev pridejo v poštev za benifikacijo tako v železarnah kot pri predelovalcih. Istočasno pa morajo vse interne komisije v DO pripraviti predlog tistih delovnih mest, na katerih se po posebnih zakonskih predpisih zavarovalna doba šteje s povečanjem in tudi v naprej ne kaže na ukinitve ali spremembo povečanja. Delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem in se zaradi utemeljenih razlogov varstvenih, tehnoloških ali organizacijskih, predlaga za spremembo povečanja in na novo uvaja. Narediti morajo vse možne meritve in analize, ki so v zvezi s predlogi novih delovnih mest za benifikacijo, v vseh DO SOZD SŽ, o ugotovitvah z možnostmi rešitvami pa poročati na seji DS SOZD, ki bo 26. 12. 1978.

Po četrti skupščini se je KOS sestal od 30. 9. 1978 že štirikrat in to dvakrat v Ljubljani, enkrat v Celju in enkrat v Štoreh. Na prvi seji je tekla beseda o evidentiranju predsednika KOS. Dogovorili smo se, da predsednika predlagajo iz Žične Celje, podpredsednik pa še naprej ostane iz Verige. Prav tako smo se domenili o sestavi kadrovske komisije pri KOS, in sicer da vsaka železarna predlaga enega člana, vsi predelovalci pa skupaj enega in DSSS SOZD SŽ enega člana. Imenovali smo tudi tričlansko delovno skupino za izdelavo poslovnika o delu KOS in za sestavo predsedstva KOS ter podali predlog za imenovanje skupne komisije za inovacije pri DS SOZD SŽ. Na drugi seji KOS smo pregledali sklepe prve seje, potrdili zapisnik in verificirali predlog za predsednika, ki ga bo potrdila skupščina KOS 27. 12. 1978 v Ljubljani. Verificirali smo tudi petčlansko kadrovske komisijo, v kateri predelovalce zastopa Veriga. Prav tako smo sestavili iz predlaganih članov 8-člansko komisijo za inovacije, ki ima namen poživiti inventivno dejavnost v SOZD SŽ in tudi usklajevati delo komisij v DO. Na tej seji smo sklenili, da mora pred-

sednik KOS sklicati konstituantno sejo odbora samoupravne delavske kontrole na nivoju SOZD SŽ, kar smo tudi izvedli. Na tej seji so izvolili predsednika in namestnika, se dogovorili o načinu dela in o nalogi SDK ter izrazili potrebo po izobraževanju v obliki seminarja ali predavanj.

Obravnavali smo samoupravni sporazum o priključitvi Tehno-Impeksa v SOZD SŽ in dopolnila samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, o razpisnih pogojih za kolegijski poslovodni organ.

Na četrti seji smo obravnavali osnutek moralno politične ocene prijavljenih kandidatov za kolegijski poslovodni organ iz DO v okviru SOZD SŽ ter osnutek ocene dali v javno razpravo na PO DO SOZD SŽ. Obravnavali smo tudi osnutek programa dela športne in kulturne komisije, ki jih nato potrdi skupščina KOS in

Civilna zaščita v sedanjih pogojih

(nadaljevanje)

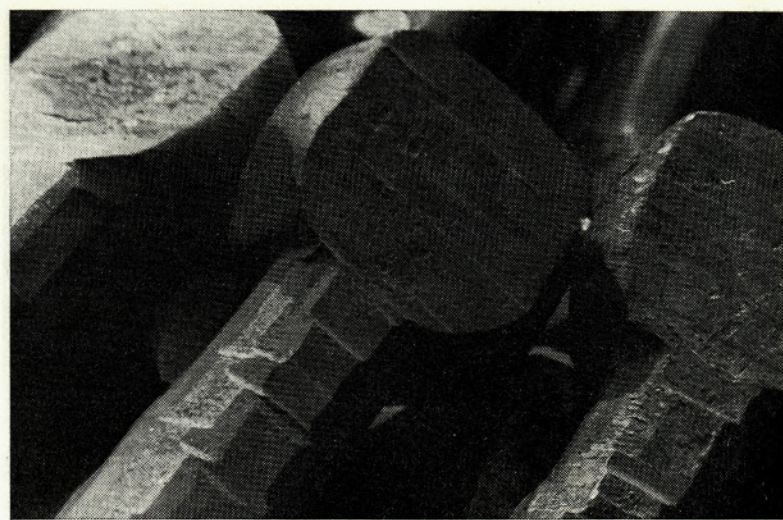
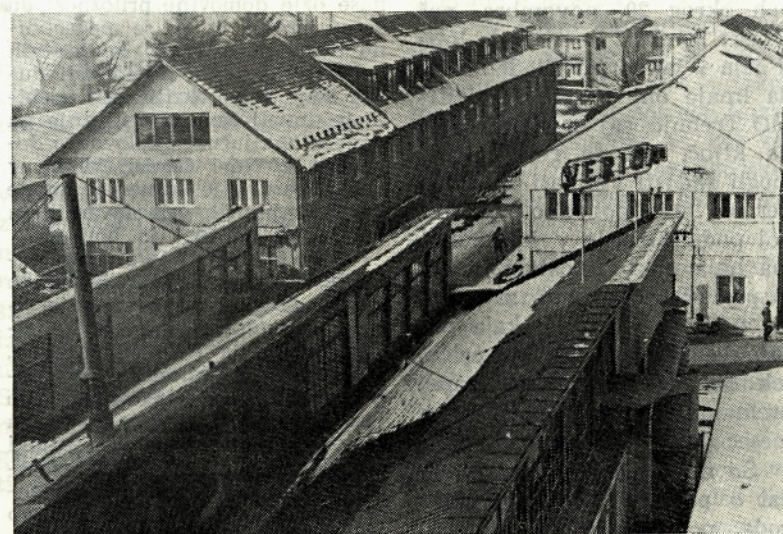
ENOTE IN ŠTABI CIVILNE ZAŠČITE

Štabi in enote civilne zaščite so organiziran, usposobljen in opremljen del civilne zaščite za reševanje ljudi in materialnih dobrin. Organizirani so v vseh krajevnih skupnostih in temeljnih ali drugih organizacijah združenega dela, skratka tam, kjer živijo ali delajo delovni ljudje in občani.

Štabi vodijo enote civilne zaščite, skrbijo za njihovo popolnjenost, izurjenost in opremljenost. Hkrati skrbijo tudi za druge ukrepe civilne zaščite v svoji krajevni skupnosti ali delovni organizaciji.

Enote civilne zaščite so splošne, specializirane in združene.

Splošne enote opravljajo manj zahtevne naloge pri zaščiti in reševanju. Organizirane so tam, kjer zaradi majhnega števila ljudi ni možno organizirati specializiranih enot. To so manjše organizacije združenega dela, majhne vasi in stanovanjski ali drugi objekti. Pripadniki teh enot so usposobljeni za manj zahtevno gašenje požarov, nudenje prve pomoči, reševanje iz ruševin in stavb in za preventivne ukrepe v svoji stavbi ali vasi.

finančno ovrednoti po razpravi v DO. Obravnavali smo tudi delovni osnutek poslovnika o sestavi dela in nalog KOS ter ga posredovali v razpravo v osnovne organizacije sindikata oziroma KOOS DO. Kadrovska komisija pri KOS se je od imenovanja sestala že trikrat in opravlja svoje delo v skladu svojih pooblastil.

Na koncu naj povem še to, da naša sestavljena organizacija združenega dela dobiva svojo pravo podobo v smislu ZZD in je iz leta v leto močnejša tako gospodarsko kot politično. Trditve, ki se širijo v naši DO, da je SOZD vedno manj enoten, niso točne, še manj pa resnične.

H. J.

Specializirane enote so organizirane in usposobljene za ukrepanje ob posameznih vrstah nesreče. Take enote so: enote za prvo medicinsko pomoč, gasilske enote, tehnično-reševalne enote, enote za radiacijsko, biološko-kemično zaščito, enote za prvo veterinarsko pomoč, enote za uničevanje neeksplozivnih predmetov, enote za socialno delo in enote za vzdrževanje reda.

Najpogostejše so v naših vaseh in organizacijah združenega dela organizirane in usposobljene ekipe za prvo medicinsko pomoč in gasilski oddelki. V naši delovni organizaciji imamo organizirane vse spredaj navedene enote, razen enote za prvo veterinarsko pomoč, enote za uničevanje neeksplozivnih predmetov in enote za socialno delo.

Vse enote so organizirane po enotnih načelih.

Združene enote opravlajo vse vrste zahtevnejših nalog in ukrepov pri zaščiti in reševanju na širšem področju občine ali izven nje.

UKREPI CIVILNE ZAŠČITE

V okviru civilne zaščite izvajamo tudi številne ukrepe, katerih namen je zmanjšati nesrečo, predvsem pa njene posledice. Med predpisanimi ukrepi navajamo le nekatere:

— varovanje prebivalstva in materialnih dobrin obsega obveznost graditve in vzdrževanje zaklonišč zaradi zaščite pred napadi iz zraka;

— evakuacija ljudi in materialnih dobrin pomeni umik iz ogroženih na varnejša področja;

— zatemnitev naselij, stavb in vozil ima namen zmanjšati možnost napada iz zraka ponoči;

— radiacijska, biološka in kemična zaščita obsega za slehernega občana obveznost, da nabavi sredstva za osebno zaščito, za organizacije združenega dela, ustanove in občine pa obveznost nabave sredstev za odkrivanje teh nevarnosti in za kolektivno zaščito.

V civilno zaščito se vključujejo razne organizacije

Za civilno zaščito so zelo pomembne tudi nekatere specializirane organizacije, ki se po svojih članih ali v celoti vključujejo v sistem civilne zaščite.

Gasilska društva so s svojim članstvom, domovi in opremo zlasti pa s tradicijo in znanjem nepogrešljiv del civilne zaščite. Pomenijo jedra gasilskih oddelkov civilne zaščite.

Nič manj ni pomembna organizacija Rdečega križa.

Veliko vlogo imajo tudi organizacije, kot so: gorska reševalna služba, radioamaterske organizacije, društva za podvodne aktivnosti in druge podobne organizacije.

Odločilni faktor civilne zaščite je človek.

Usposobljenost in pripravljenost človeka za sodelovanje v civilni zaščiti je osnovni pogoj za dobro in učinkovito civilno zaščito. Zato se temu elementu posveča vso pozornost. Tečaji, seminarji in vaje so najboljši načini usposabljanja. Nič manj pomemben pogoj za dobro civilno zaščito je oprema, za katero naši delovni ljudje že nekaj let združujejo denarna sredstva.

Jože Ješe

Naše snežne verige v težki konkurenčni borbi na tržišču ZRN

V novembrski reviji TEST, ki na zahodnonemškem tržišču ocenjuje različne proizvode, je bilo izvršeno testiranje snežnih verig, ki se prodajajo na tem področju. Test je zajel 23 snežnih verig, različnih proizvajalcev, ki so v sezoni 78/79 prodajali verige, med njimi tudi našo verigo »Spurkreuz — Polar«. V nadaljevanju povzema izsledke tega testiranja, predvsem pa naše mesto med njimi.

Od 23 proizvodov, naključno kupljenih v prodajalnah, in sicer po 4 pare, so bili v testu upoštevani povprečni rezultati, in sicer so se točke porazdeljevale takole:

1. Preizkus materiala	20 %
2. Vozne lastnosti	45 %
3. Priročnost verige	35 %

Ocene pa so bile grupirane v 3 skupine, in sicer je od 23 verig dobilo oceno dobro 6 verig. Med njimi so predvsem nemški proizvajalci kot RUD, PEWAG, Oberland (naš nekdanji poslovni partner Mangold) itd. Druga skupina, ocenjena z zadovoljivo, obsega 11 snežnih verig, med njimi je tudi naša. Tretja skupina, 6 proizvodov, je ocenjena s pomanjkljivo.

Skupna ocena je sestavljena iz posameznih lastnosti verig, ki so bile ocenjene, njih vsota pa odloča o uvrstitvi.

1. Material — Preizkus je bil izvršen v laboratoriju.

A) Odpornost proti koroziji, ocena za nas je bila negativna s pripombo, da so bili členi na spojih močno korodirani.

B) Zdržljivost v km na asfaltu ocenjeno z najvišjo oceno dobro. Verige so vzdržale v povprečju 250 km, v razponu 54 km pri najslabših. Test je bil izvršen na avtomobilu GOLF in BMW 520 pri hitrosti pod 100 km/uro na različnih cestah pri obtežitvi avtomobila 120 kg poleg voznika.

Skupna ocena zadovoljivo.

2. Vozne lastnosti

Poizkus izvršen na gorskih cestah, za normalni promet že zaprtih, in sicer:

- na teptanem snegu
- v mehkem snegu, nezorana cesta
- na ledu
- na nezasneženi asfaltni cesti

Vozniki so pri vožnji opravljali različne manevre kot zaviranje, hitri zavoji, hitri pospeški, itd. pri čemer so merili rezultate. Ocene naše verige so naslednje:

- a) ocena na snegu — dobra
- b) ocena na ledu — zadovoljiva
- c) ocena na asfaltu — zadovoljiva
- d) ocena ropota (ropot je bil merjen pri avtomobilu BMV, in sicer razlika v vožnji z verigo in brez verige) —

ocenjena slabo s pripombo — prehrupna.

Skupna ocena zadovoljivo.

3. Uporabnost

Meritve so izvrševali ljudje (moški in ženske) v vseh pogojih zimske vožnje. Ocenjevalo se je naslednje:

a) Navodila za montažo — ocenjeno s slabo in s pripombo, da navodila niso dovolj izčrpna.

b) Montaža ocenjena z »enostavna«.

c) Demontaža ocenjena z »enostavna«.

Od skupnega števila verig jih je bilo ocenjeno 16 kot enostavne, 6 z zadovoljivo in 12 s težko.

d) Pakiranje so ocenili z zadovoljivo. V glavnem so vse verige pakirane v plastične kovčke, pri čemer je bila verjetno ocenjena priročnost in estetika. Kartonsko pakiranje je bilo ocenjeno negativno.

Končna ocena uporabnosti: zadovoljivo.

V tekstualnem delu testa so zanimive predvsem naslednje ugotovitve: Verige PR — (prečne — leiterkete) so zastarele in le kot zasilni pripomoček pri speljavanju iz snega, v test niso bile zajete.

Visoko so bile ocenjene prečne verige, t.i. premaknjeno — kolotečne (Schräge Spurkreuzkette) verige, predvsem zaradi dobre oprijemljivosti in mirne — tihe vožnje.

Negativno so ocenjeni tudi vsi t.i. pripomočki za speljavanje (razne obloge, plastične verige, jekleni križi itd.) kot tehnično neprimerni za vožnjo. Služijo lahko le kot pripomoček v sili, da bi avto rešili iz snega.

Če iz gornjega napravimo zaključek, ugotavljamo, da so bile naše verige v osnovi zelo kvalitetne in jih lahko uvrščamo v sam vrh evropskih proizvajalcev. Izgubili pa smo točke na vzporednih efekti, kot estetski videz, navodila za montažo itd., ki jim po testu sodeč pripisujemo premalo važnosti. Kupec tržišča ZRN pa tem lastnostim verige pripisuje 35 % vseh odlik, ki jih mora imeti snežna veriga.

Vinko Marzidovšek

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD vijakarna za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Kati Bartolič z družino

ZAHVALA

Delovnemu kolektivu VERIGA se v svojem in v imenu cele družine najgloblje zahvaljujem za spremstvo na zadnji poti mojega pokojnega moža, JANKA ERŽENA, vašega bivšega sodelavca iz Spodnjih Gorij. Posebno hvala gorjanskega pihalnemu orkestru.

Frančiška Eržen z družino

ZAHVALA

Ob prerani smrti drage sestre Marjane se iskreno zahvaljujem sodelavcem SPIK za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Tomaž Majer z družino

Knjižna zbirka Prešernove družbe 1978

Člani — naročniki bodo letos prejeli naslednji knjižni dar:

PREŠERNOV KOLEDAR 1979, bo kot osrednja knjiga zbirke letos še posebno zanimiv. V njem bodo poleg proze in poezije sodobnih slovenskih avtorjev tudi razprave o dogajanjih po I. svetovni vojni, pa prispevek o novem mednarodnem ekonomskem sistemu, o pojavu evrokomunizma, za-

pisih pa zaživi pred nami tisti svet, ki je od nekdaj buril domišljijo Evropejcev in ki nas še danes privlači s svojo tako drugačno, bogato raznolikostjo, skrivnostmi, posebnostmi in lepotami.

Draga Černelč, s sodelavci: **ALERGIJA**, zdravstveni priročnik — O alergiji, njenih vzrokih, posledicah in še zlasti o načinu zdravljenja, vemo vse premalo, zato bo knjiga gotovo dobrodošla marsikomu in ne samo bolnikom.

Člani, ki so poravnali naročnino do 30. junija letos, bodo prejeli še nagradno knjigo:

Alan White: **PODNEBJE UPO-RA**, roman — Delo obravnava značilen primer nastanka in delovanja velemestne gverile na vročih tleh Ria de Janeira. Prodor in pisateljsko slikovito opisuje razmere v senci kapitalistične strahovlade, kakršna je značilna za mnoge dežele Južne Amerike, in vzroke, ki privedejo osrednje junake zgodbe do oboroženega upora z njegovimi tragičnimi posledicami.

Omenjeno knjigo lahko prejmejo tudi tisti naročniki, ki so se naročili na zbirko po 30. juniju, le da bodo morali ti doplačati zanj 50 dinarjev (broširana) oziroma 65 dinarjev (vezana).

Vse knjige bodo člani — naročniki prejeli v drugi polovici novembra.

pis o starih slovenskih mestih, informativno bogati zapis pred olimpiado leta 1980 v Moskvi, pa še vrsta drobnih zanimivosti in informacij. Knjigo velikega formata bodo krasile barvne reprodukcije slik znamenitega impresionista Matije Jame, obsegala pa bo okrog 200 strani.

Boris Režek: **CESTA NA MEJO**, roman — Sočno in živo napisana pripoved o koroških grun-tarjih, njihovih hlapcih, deklah in dninarjih, ki oblikujejo in maličijo ljudi, tragična podoba razmer v predvojnem času, v kateri pa ob koncu le zaslutimo obljubo človeško boljših dni.

Miško Kranjec: **ČARNI NASMEH**, dve povesti — Ob 70-letnici našega velikega pisatelja smo v zbirko uvrstili dvoje njegovih pripovednih biserov: »Čarni nasmeš« in »Pot med blaženec«. Obe lirsko otožni povesti bosta nedvomno ganili srce vsakega od bralcev.

Miran Ogrin: **VZHODNI VETER**, potopis — Naš znani popotnik je podnaslovil svojo pripoved: Od Urala do Kitajske in do arabskih pustinj, v njegovih za-

ZAHVALA

Vsem sodelavcem v komercialnem sektorju iskrena hvala za pozornost in lepo darilo ob moji upokojitvi. Posebna hvala tov. Globočniku in tov. Lidijski za posebno zavzetost in pozornost.

Janez Rozmarič

Kadrovske vesti (november 1978)

NOVOSPREJETI

TOZD kovačnica: Kolarevič Zikret, Avdagič Enes
TOZD sidrne verige: Dedič Smail, Rikanovič Nedžo, Mahmutovič Mirsad
TOZD vijakarna: Mičič Nedeljko, Radanovič Angela
TOZD verigarna: Vučičević Milenko
TOZD vzdrževanje: Mlakar Srečo
TOZD IO: Lepoša Ludvik

ODŠLI

Komercialni sektor: Rozmarič Janez
TOZD kovačnica: Bitev Vasko
TOZD sidrne verige: Mizdrak Branislav, Džordžević Dragan
TOZD vijakarna: Thaler Antonija
TOZD verigarna: Tucič Mahmut, Lukan Lovrenc, Volf Janez (umrl)
TOZD IO: Djulabič Vjekoslav

POROČILE SO SE

Heberle Rudi in Veršovnik Rezka iz TOZD verigarna

RODILI SO SE

Habjan Vinku iz TOZD orodjarna sin Darko
Resman Jožetu iz TOZD orodjarna hči Eva
Iz kadrovskega oddelka

ZAMUDNIKI V NOVEMBRU 1978

1. Malej Marija, finančni sektor 40 min. + 1,50 ure + 45 min.
2. Lužnik Franc, tehnični sektor, 15 min.
3. Jakič Milan, TOZD vijakarna, 15 min. + 1 uro 10 min.
4. Zupan Janez, TOZD vzdrževanje, 1 uro
5. Resman Janez, TOZD vzdrževanje, 1 uro
6. Gajser Franc, TOZD verigarna, 1 uro + 1 uro + 1 uro
7. Pretnar Anita, TOZD vijakarna, 1 uro 50 min.
8. Bevc Jože, TOZD verigarna, 10 min.
9. Dolinar Anton, TOZD vzdrževanje, 2 uri
10. Jungič Persa, TOZD verigarna, 15 min.
11. Jazbec Stane, TOZD kovačnica, 20 min.
12. Bokalič Marjan, TOZD sidr. verige, 45 min.
13. Stojanovič Jovica, TOZD kovačnica, 10 min.
14. Bobič Janez, TOZD vzdrževanje, 15 min.
15. Beravs Jakob, TOZD vzdrževanje, 1 uro
16. Mahmutovič Mirsad, TOZD sidr. verige, 45 min.
17. Sokač Štefan, TOZD verigarna, 30 min.

Iz kadrovskega oddelka

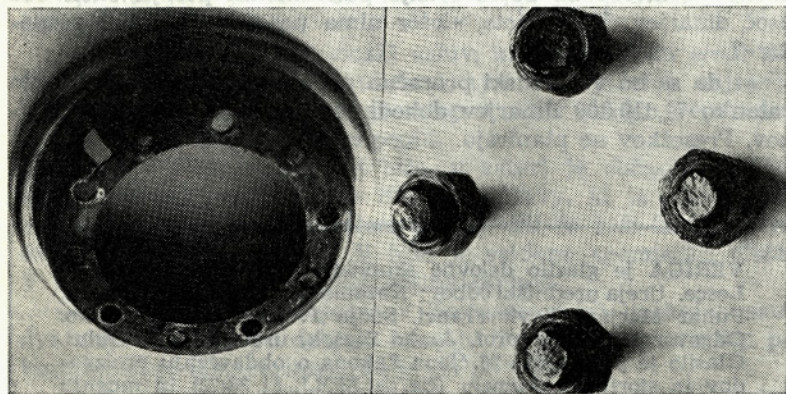
Nameščanje in snemanje pneumatik zahteva znanje

Vzdrževanje pneumatik, polnjenje in praznjenje zračnic sta zaradi pomanjkljivega znanja lahko nevarni za življenje. Zato naj taka dela opravljajo le delavci, ki dobro poznajo material in posebnosti konstrukcij posameznih platišč. Zaradi neupoštevanja tozadevnih navodil in nepravilnega vzdrževanja se pogosto dogajajo resnejše poškodbe. To nam potrjuje primer poškodbe delavca K. S. iz TOZD vijakarne, ki naj bo opozorilo vsem, da je treba varnostne ukrepe upoštevati in dosledno izvajati.

Da bi omenjena dela varno opravljali, moramo brezpogojno poznati osnovne značilnosti v zvezi s trdnostjo platišč in energije, ki je nakopičena v zračnicah ter sile, ki deluje na robove platišč. Tako je na primer za težje tovorno vozilo potreben normalen pritisk v zračnicah 5 atmosfer. Pri takem pritisku deluje sila na robove platišč 10084 kp.

Z dobrim in premišljenim ravnanjem se lahko nevarnosti obvarujemo, če pri menjavi in sestavljanju platišč upoštevamo navodila. Treba pa je tudi delavcem, ki opravljajo taka dela zagotoviti potrebne pripomočke in druge delovne pogoje po pravilniku o varstvu pri vzdrževanju motornih vozil in prevozu z njimi.

Vitimir Rems

Preobremenitev je povzročila trganje vijačnih vezi in poškodbo platišča

Gvandra

— prvi vzpon čez zahodno steno

Po desetih dneh slabega vremena danes z jasnega neba spet sijaje sonce. Tudi v nas samih zasije žarek upanja, da vse še ni končano.

Le še nekaj dni je ostalo do našega odhoda v domovino. Takoj pričnemo mrzlično kovati načrte za zadnje vzpone v pogorju Kavkaza. Z Želotom se odločiva za vzpon preko ledenice, zahodne Gvandre, preko katere še ne vodi nobena smer.

Nahrbtnika se že polnita. Vrv, klini, vponke, kladiva, kuhar, dereze, čelade in vsa podobna ropotija, ki je razmetana po podu sobe, izginja v notranjost najlonskih vreč. Želo na nahrbtnik pravkar pritrjuje cepin, vendar se mu pri tem strga trak in na ves glas prične preklinjati svoj »Karim-mor«, ki je bil še pred dnevi, vsaj po njegovem mnenju najboljši med najboljšimi. Priskočim mu na pomoč s pomožno vrstico in stvar je kmalu urejena. Še spalne vreče in šotor ter »armafleks« iz nahrbtnika

sta pripravljena. Toda ne še povsem. Dobro bi bilo, ko bi vzela s seboj tudi kaj za podzob. Saj ne moreva dva dni živeti le od svežega zraka. Narediva spisek suhe hrane oziroma »produktov«, ki jo bova vzela s seboj, nato odideva v pisarno, kjer morajo ta spisek obračunati, toda tu se vsa stvar prvič zatakne. Starejša, debelušna ženska nama prijazno obrazloži, da nama prej ne bo obračunala produktov, dokler ne prineseva izpolnjenega formularja — dovoljenja za vzpon s podpisom vodje tabora, tovariša Zaharova. Potem mine ura preden najdeva njega in ko mu poveva, da greva plezat »novi maršrut«, pravi, da bi bilo dobro, če pokaževa še Borisu — načelniku reševalne službe v taboru, smer najinega vzpona. Seveda mine spet nekaj časa, preden najdemo še njega. Ko je končno še ta formalnost opravljena, dvigneva v skladišču suho hrano in pozno popoldne, težko otovorjena in že malce živčna zapustiva tabor.

Šele sedaj najino pozornost pritegnejo nevihtni oblaki, ki se zbirajo na nebu. Že sva na začetku močvirne ravnice, doline Merdi. Modro nebo so že popolnoma zakrili temno sivi oblaki, vrhovi izginjajo v megli. Ni treba dolgo čakati, da tam zgoraj »odprejo pipe«. Nekaj časa trmasto hodiva naprej, toda ker dež nosi močan veter, sva kmalu pošteno mokra. Ali to pomeni, da je konec z našimi vzponi na Kavkazu? To vendar ne more biti res. Kljub vsemu se odločiva za povratek v tabor, kamor se vrneva do kraja potrta in slabe volje.

Pri vratih srečava Dorčija. Toda še preden naju uspe kaj vprašati, ga prehiti Želo: »Da naju slučajno ne bi vprašal, zakaj sva se vrnila« in glasno preklinjajoč izgineva v sobi. Zavalim se na posteljo in nemo zrem v strop, medtem ko Želo vzame v roke kitaro in si ježno zabrenka in zapoje svojo priljubljeno »Endži«. Medtem se dan prevesi v noč. Pogledam skozi okno. Kakšno presečenost, na nebu svetijo zvezde. Morda se mi samo dozdeva. Odidem na balkon. Nad menoj se razprostira zvezdnato nebo brez oblaka in izza vrha Dalarja pravkar vzhaja polna luna. Sam pri sebi že kujem nov načrt.

Opolnoči že drugič odhajava iz tabora. Tokrat nosiva s seboj le najbolj nujno opremo, zato sta nahrbtnika mnogo lažja kot prej. Hitro prideva do planine na Merdiju. Začujeva pasji lajež. V roke vzameva vsak svoj cepin in prižgeva čelni svetilki. Nekaj deset metrov pred nama se v soju luči zasvetijo oči velikih ovčarjev, lajež postaja vse bolj srdit. En par teh »svetlečih lučk« se nama vedno bolj bliža. Šele čez čas opaziva, tudi skupino nočnih popotnikov, ki s seboj vodijo psa. Oddahneva si. Tudi mimo razjarjenih ovčarjev pri pastirski kolibi odneseva celo kožo.

Ob treh zjutraj stopiva na ledenik Merdi, ki je pokrit s trdnim zmrznjenim novim snegom. Mesečeva svetloba se tako močno odbija od bele snežne površine, da ne potrebujeva več baterij. Nočni mir je popoln. Moti ga le hrstenje najinih derer.

Ob istem času, ko stopiva na sedlo AK-Tjobe se nebo na vzhodu pordeči. Čaka naju samo še spust po ledeniku v vznožju stene.

Ob šestih zjutraj po ozkem ledenem »mostu« prestopiva krajno poč in začneva vzpon. V začetku je led pokrit z novim snegom. Tudi strmina ni tako huda, zato napredujeva kar brez zavarovanja. Približno na polovici stene narediva dolgo prečnico v levo, da se izogneva skalam, nakar spet zavijeva naravnost navzgor. Izpod snega se prikaže gladek led. Pričneva se varovati, kajti prav nič prijetno se ne bi bilo odpeljati v eno od številnih ledeniških razpok v vznožju stene. Led je odličen in klini lepo prijemajo. To je tudi

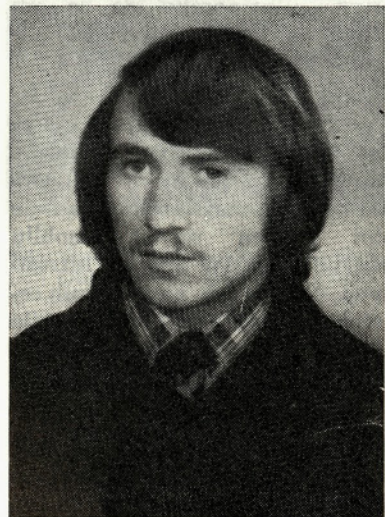
vzrok, da je najino razpoloženje na višini. Duška si dajeva z vriski in glasnim prepevanjem.

Ob devetih že stojiva na s soncem obsijanem vrhu. Zazreva se v mogočni vrh, ki ga imava pred seboj. Elbrus je to,

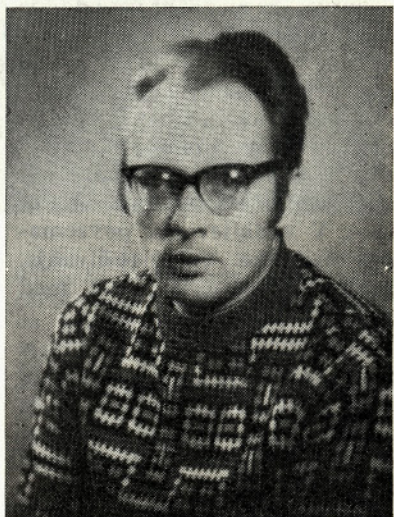
najvišji vrh Kavkaza. V trenutku so pozabljene vse neprijetnosti in razočaranja preteklih dni. Spet je vse tako čudovito lepo in preprosto.

Sanje so še enkrat postale resničnost.

Zvone Andrejčič

Ivan Novak

Ivan Volf

V spomin

Še nekaj dni nas loči od dneva, ko si bomo stisnili roke in si zaželeli vse najboljše ob novem letu. Žal pa tokrat ne bomo mogli stisniti rok dvema izmed nas, ki sta v letošnjem letu tragično preminila.

Prvi nas je v 24. letu starosti zapustil IVAN NOVAK. Bil je izreden delavec in tovariš, poln energije in dobre volje, pa naj si bo pri delu, na sejah in ob vsaki priložnosti. Z vsemi je bil v dobrih tovariških odnosih, vsi smo ga imeli radi, delo mu je prinašalo zadovoljstvo in prav v največjem delovnem zanosu in snovanju načrtov za prihodnost ga je kruta usoda odvrnila od uresničevanja zastavljenih nalog. V tragični nesreči je izgubil življenje. Bil je član ZK, CDS, ODS in tudi predsednik mladine TOZD verigarna. Med delavci je bil izredno priljubljen, saj je vsakomur zelo rad priskočil na pomoč, pa naj si bo pri delu ali v prostem času. Zato mislim, da ne bo nobenega delavca v verigarni, ki se ne bo ob zaključku leta spomnil tistega tragičnega ponedeljka, ko smo zvedeli, da so Ivana v njegovem rojstnem kraju že pokopali in ga nismo mogli pospremiti niti na njegovi zadnji poti, čeprav bi to storili vsi, če bi bilo mogoče. Ivana se bomo vedno spominjali kot dobrega, vzornega tovariša in delavca.

Drugi, ki nas je prezgodaj zapustil, je IVAN VOLF, ki mu je težka življenjska pot zrahljala zdravje in pretrgala nit življenja pri 40. letih starosti. Že kot 4-letni deček je okusil grenkobo življenja, ko mu je padel oče v partizanih, njega in mater pa so Nemci odgnali v taborišče v Nemčijo, kjer mu je umrla mati. Ostal je sam, brez kogarkoli prav v času, ko bi najbolj potreboval starše in svojce. Tako se je zaprl sam vase in svojih težav ni nikomur razodeval. Tako mu tudi sodelavci nismo znali pomagati. Vendar se je ob množičnem spremstvu na njegovi zadnji poti pokazalo, da je imel veliko prijateljev med sodelavci, ki pa mu niso mogli nuditi tistega, za kar je bil v življenju prikrajšan. Kot dobrega sodelavca ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Jože Pfajfar

Na vrhu Vzhodne Gvandre (3.900 m)

Koordinacijski odbor gradnje nove orodjarne je začel z delom

V marcu 1978 je bil sklenjen Samoupravni sporazum o združevanju sredstev v TOZD orodjarno med Verigo Lesce, TOZD orodjarno, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana in Interno banko Slovenskih železarn. V njem so se podpisniki dogovorili o financiranju skupne naložbe v novo orodjarno v Verigi Lesce. Takega primera financiranja investicij pri nas še nismo poznali. Ker je problematika investiranja v novo orodjarno in obrat TIO v glavnem poznana, vas bom seznanila le s sklepi 1. seje koordinacijskega odbora.

Sam sporazum v svojem 18. in 19. členu določa, da skupno naložbo spremlja poseben organ, koordinacijski odbor, v katerega izvolijo samoupravni organi vseh podpisnic enega člana in njegovega namestnika. Odbor zasleduje izvajanje investicije, pa tudi kasnejše po-

slovanje TOZD orodjarne, saj bodo podpisnice udeležene na dohodku v času, dokler ne bodo sredstva vrnjena (to je deset let).

Prvič so se člani sestali v Verigi Lesce 13. 10. 1978, izvolili so predsednika tov. Pogachnika Janka iz Plamena in namestnika predsednika tov. Gvida Melinka iz Verige. Ogleдали so si tudi gradbišče, pri tem pa ugotovili, da investicija ne poteka skladno s terminskim planom, določenim v samem sporazumu. Zato so sprejeli sklep, naj Veriga pripravi predlog sprememb samoupravnega sporazuma, ki se nanašajo na roke izgradnje, začetek proizvodnje in pa na začetek vračanja anuitet. Domenili so se, da bodo vsi sestanki odbora v Lescah in da bo prihodnji sestanek v začetku decembra.

M. K.

Ali veste?

— da na naši blagajni vsak mesec odbijejo od osebnih dohodkov delavcev za odplačevanje potrošniških posojil okoli 660 tisoč dinarjev. Velja tista, »kdor nima posojila ni dober gospodar«?

— da se bo v občinski proračun po planu za leto 1979 steklo natanko 71.610.000 dinarjev dohodkov in ravno toliko bo izdatkov. Presežkov ne planirajo.

VERIGA je glasilo delovne skupnosti SŽ — Tovarna verig Lesce. Ureja uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Puhar Marjan, Vovk Franci, Sodja Ivanka in Bulut Niko. Odgovorni urednik prof. Janko Stuček, urednik Niko Bulut. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.

Do Istambula in nazaj

Stara »katra« je mirno predla proti madžarski meji. Manj mirno smo se počutili mi, ki smo se vozili novim doživetjem naproti. Bili smo na poti k Črnemu morju in prav na konec Evrope — v Istanbul. Izzivalna je bila že misel, da potujemo na dokaj neznani vropski vzhod. In menili smo, da bo izzivalno tudi potovanje samo. Nismo se zmotili: bilo je res vznemirljivo!

Po kratki formalnosti na naši meji (mimogrede: »spregledali« so nam tistih nekaj nemških mark, ki smo jih imeli, čeprav so jih odkrili), smo se za dobre pol ure ustavili na madžarski meji. Po vrsti smo raztovorili katro in žalostno gledali, kako so nam Madžari razbrskali skrbno zloženo prtljago. Ko smo menili, da je že vse O. K., so se cariniki nadrenjali okoli našega kolega, ki je v rokah držal kitaro. Po nekaj minutah prepričevanja se je začel desetminutni koncert, ki je bil Madžarom očitno všeč, saj so nam ploskali in mahali, še ko smo se že odpeljali.

Kmalu smo priromali do Blatnega jezera in se utaborili v Balatonberryju, na vrtu vikenda nekega inženirja, ki nas je z veseljem sprejel, saj je bil, kot je rekel, napol Slovenec, ker je več kot dva meseca preživel v Škofji Loki, ko so odpirali rudnik urana.

Že prvi stiki z »vzhodom« so bili zanimivi. Madžari se sicer trudijo razviti svoj turizem, a tisto, kar smo videli ob njihovem »morju« (Balaton), je le blede kopija celinskega turizma. Mali vikendi, po pravilu pobarvani modro, majhni vinogradi, skromne trgovinice in slabe restavracije bolj spominjajo na dolenske zidanice kot na osrednjo izletniško točko, kamor se zgrinja cela Madžarska, pa še pol Vzhodne Nemčije, Poljske in Češkoslovaške.

Poglavje zase je tudi Blatno jezero, ki bolj zasluži ime »blatno« kot pa »jezero«, čeprav je ogromno. A je tako plitvo, da prideš peš tudi po kilometer daleč na »odprto«. Voda je podobna »kofetu«, čeprav ni umazana, le polna mivke in blata je; in izredno topla. Prave blatne toplice.

Ko smo se nalenarili, smo jo mahnili proti Budimpešti. Mestu se vidi, da je staro, čeprav je zanimivo. Morda je še najbolj zanimiv grad oziroma cel sistem gradov z ostanki izredno lepega obzidja (ki je re-

novirano) in čudovito cerkvijo v gotskem stilu. Pravo mesto sredi mesta s čudovitim pogledom na mogočno Donavo in Budim ter Pešto na obeh bregovih.

Mestu daje star videz tudi reka avtomobilov, v glavnem sivih trabantov, wartburgov in ostalih »dvotaktarjev«. Zrak, ki v mestih že tako ali tako nikoli ni čist, je bil tu nasičen še z dodatnim vonjem po mešanici, ki nas je potem spremljala še skozi celo Romunijo in Bolgarijo.

Ulice so prepredene s tračnicami in električnimi napeljavami, semaforji pa visijo z vseh koncev. Le s težavo (beri: počasi) smo se izmotali iz mestnega vrveža in jo mahnili na podeželje proti Romuniji.

Kakih 100 km od Budimpešte nas je ujela noč in prenočevali smo v neki majhni vasi. Postavili smo šotor in odpravil sem se po vodo k prvi hiši. Ko sem vstopil, sem v trenutku opazil, da v hiši ni povišstva. V enem kotu je stal ogromen lavor, v drugem plinska bomba z gorilnikom, na steni so visele zajemalke in pokrovke in — to je bilo vse. Nikjer omare, stolov, mize. S stropa je visela žarnica in metala blede svetlobo na betonska, razpokana tla.

Gospodinja je bila zelo prijazna in dobre volje. Takrat sem mislil, da je revna le ona, ko pa smo naslednji dan kupovali v vaški trgovini, smo videli obleko in »motorizacijo« vaščanov in se prepričali, da je osebni standard izredno nizek. Ne samo, da je bila trgovina slabo založena, tudi vas je kazala reven videz: po sredi je teklo nekaj, kar naj bi bila cesta, a bi jo prej lahko poimenovali hudourniško korito, ki mu je bila kos le konjska vprega.

Bolj, ko smo se vozili proti jugovzhodu, revnejše so bile vasi, med katerimi so se razprostirale ogromne njive koruze, pšenice, sončnic in krompirja. Ljudje pa so bili zelo prijazni in ogromno jih je bilo na kolesih, tudi na glavni cesti, ki bi bila v glavnem prazna, če ne bi bilo vzhodnih Nemcev, Čehov in Poljakov, ki so vozili proti Črnemu morju. In mi smo vozili z njimi. Hitro, brez problemov. A samo do romunske meje...

Se nadaljuje

Stane Cotelj

Ali veste?

— da ima neki meščan v Karlovcu najstarejše kolo v Jugoslaviji. Narejeno je bilo leta 1867 in se ga je upravičeno prišlo ime »KOSTOTRES«.

— da imajo v Ptujju vinski arhiv, ki je spravljen sredi mesta globoko pod mestnimi ulicami, kjer hranijo vina najrazličnejših letnikov. Vinopivcem je vstop v arhiv strogo prepovedan, ker se bojijo, da ga ne bodo popili.

— da v Podkorenu stoji hiša, v kateri je občasno prebival slavní učenjak svojega časa Humphry Davy, ki je odkril kalij, natrij, magnezij in še nekatere prvine. Bil je tudi izumitelj rudarske varnostne svetilke. V hišo je vzdana spominska plošča. V tej hiši je bila nekoč tudi poštna postaja.

— da je neki upokojenec v Zrenjaninu bil upokojen samo dve minuti. Ko je po dolgem čakanju dobil odločbo o višini pokojnine, se je tako razburil, da je pri priči umrl.

— da je Jugoslavija priljubljena dežela ne samo za turiste, ampak tudi za ptice. Pri nas živi okoli 508 vrst ptic, kar je mnogo več kot v drugih evropskih deželah.

Janez Rozmarič

Sedmega novembra 1978 je bil upokojen naš dolgoletni sodelavec JANEZ ROZMARIČ. V Tovarni verig je bil zaposlen neprekinjeno od 5. januarja 1954 dalje, pred tem pa krajši čas v sosednjih delovnih organizacijah.

Začetno zaposlitev v Verigi je sprejel v orodjarni oziroma kovačnici, kmalu po vstopu pa je bil razporejen na delo v skladišču surovin, kjer je ostal do upokojitve.

Tovariša Rozmariča smo poznali kot dobrega delavca, kot vestnega tovariša, ki je bil vedno pripravljen storiti uslugo človeku v težavah. Udeležba v NOV od 28. februarja 1944 dalje in trdo fizično delo sta načela njegovo zdravstveno stanje do take mere, da mu je bila priznana invalidnost III. kategorije, v novembru 1978 pa invalidska upokojitev ob več kot 33-letni skupno priznani dobi za upokojitev.

Za njegov delovni prispevek se mu iskreno zahvaljujemo z željo, da bi dolgo užival zaslužen pokojnino.

Sodelavci komercialnega sektorja

BLOUDKOVA PLAKETA KOMISIJI ZA ŠPORTNO REKREACIJO TOVARNE VERIG LESCE

23. novembra je tov. Miha Ravnik, predsednik skupščine TKS SRS v klubu delegatov v Ljubljani svečano podelil letošnja Bloudkova priznanja in Bloudkove plakete. Letos je minilo že 14 let, odkar v Sloveniji v spomin na Staneta Bloudka, športnega zanesenjaka, organizatorja, mecena in konstruktorja številnih športnih naprav, podeljujejo najboljšim športnim kolektivom, organizacijam in posameznikom posebna priznanja.

Tokrat je bilo podeljenih 6 priznanj in 29 plaket. Plakete je dobilo 21 posameznikov, organizatorjev ter bivših ali še aktivnih športnikov in 8 organizacij oziroma športnih kolektivov. Med slednjimi je bila tudi komisija za športno rekreacijo Tovarne verig, ki deluje v okviru konference OOS. Poleg lepe plakete je komisija prejela tudi 10.000 din ter knjigo Biografija Stanka Bloudka.

Plaketa je bila podeljena z naslednjo obrazložitvijo:

Komisiji za športno rekreacijo Tovarne verig Lesce se podeljuje Bloudkova plaketa kot priznanje za razmah športno-rekreativne dejavnosti v kolektivu in občini.

Komisija je v tovarni organizirala rekreacijsko vadbo, drsanje, namizni tenis, kegljanje, smučarski tek, odbojko in splošno telesno vzgojo. Organizirajo tudi plavalne tečaje in smučarske tečaje za odrasle ter planinske pohode. Organizirano imajo tekmovanje med TOZD in sodelujejo na tekmovanju v okviru Slovenskih železnar.

Vsekakor je to lepo priznanje in nagrada za opravljeno delo, obenem pa obveznost in spodbuda za naprej.

Franci Vovk

OBVESTILO SMUČARSKIM TEKAČEM

Obveščamo vse, ki jih zanima tek na smučeh kot rekreacija, da se lahko vključijo v redno vadbo, ki jo organizira OZTK Radovljica vsak torek in četrtek ob 16.30 v Radovljici.

Zbirališče je pred telovadnico TVD Partizan. Vadbo vodita Jaka Reš in Janez Reberšak.

Elan prvi, Veriga druga

Tekmovalno sezono so zaključili tudi športniki — rekreativci. Merjenje moči med ljubitelji rekreacije postaja iz leta v leto bolj množično. Po tej plati pa prav gotovo vsa taka tekmovanja presegajo občinska sindikalna prvenstva. Letos se je teh tekmovanj udeležilo kar 3.259 članov sindikata iz 105 OOS. Pomerili so se v 12 športnih disciplinah.

Kot je znano se vsa ta tekmovanja točkujejo po posebnem ključu, ki upošteva tako kvaliteto kot množičnost. OOS ali KOOS, ki na koncu leta zbere največ točk, postane zmagovalac v tekmovanju za najboljši športni kolektiv v občini Radovljica.

V tem tekmovanju so v zadnjih letih prevladovali predvsem delovne organizacije Elan, Iskra iz Otoč, Vezenine, LIP Bled in Veriga. No, letos je bilo nekoliko drugače. Ekipe Elana in Verige sta precej izstopali in se stalno menjavali v vodstvu. Skoraj po vsaki športni disciplini je bila druga ekipa na vrhu. Upali smo, da bo kegljanje kot zadnja disciplina prevesila tehtnico na našo stran. No, kljub razmeroma dobremu nastopu naše številne ekipe se to ni zgodilo. Elan nas je prehitel za vsega 19 točk. Menim pa, da tudi drugo mesto ni kar tako in da bo mogoče drugo leto več športne sreče. Predvsem bi več lahko dosegli na tekmovanjih v ženski konkurenci. Naše ženske se vse premalo vključujejo v ta tekmovanja.

Končni vrstni red najboljših OOS na SSI pa je naslednji:

mesto	točk
1. Elan Begunje	1.527
2. Veriga Lesce	1.508
3. Iskra Otoče	868
4. GG Bled	630
5. Vezenine Bled	561
6. LIP Bled	488
7. Iskra Lipnica	356
8. Plamen Kropa	341
9. Sukno Zapuže	262
10. Kemična Podnart	242

Vrstni red najboljših moških ekip:

	točk
1. Veriga Lesce	1.225
2. Elan Begunje	1.086
3. GG Bled	502
4. Iskra Otoče	405
5. LIP Bled	310
itd.	

Vrstni red najboljših ženskih ekip:

	točk
1. Iskra Otoče	463
2. Elan Begunje	441
3. Vezenina Bled	368
4. Veriga Lesce	283
5. Kemična Podnart	187
itd.	

V. F.

POPRAVEK

V članku ODGOVORI NA VPRAŠANJA (drugi odgovor prvi odstavek), ki je bil objavljen v novembrski številki VERIGE je prišlo do napake ker je bila izpuščena beseda »razvito«, kar daje vsebini drugačen pomen, kot je avtor mislil. Pravilno je: želimo organizirati visoko razvito družbo.

1	KNOTA NAPISOSTI	VOSČILO I.	ELEKTRON- SKA INDUSTRIJA	VOSČILO IV.	BAGAR ANDREJ	ŠPANIJA	LANTAN	ILOVICA	VOSČILO V.	GRŠKA ČRKA	ČRNE BORIS	OL,MESTO CIPRA	VOSČILO III.
VOSČILO II.									IVSČILO				
MORSKI PRELIV						ALUMINIJ RUSKO GLASBILLO			M. IME VODJA KOM.SEKT.				
HIMSKE 55			KISIK		BOR		HAŠ IZDELAK OL. MESTO ALBANIJ				VEZNIK KINOMA- TOGRAFI		
TELUR			S.ČRKA HIMSKE 4		ARABSKI ZREBEC			ENAKA VOKALA TONA			KOVANJE		
9	LJUBLJANSKI FOOTI KOKAL				TEKOČINSKE MERE						10.,24. in 16. ČRKA		
IZDELKOVAL. PIVA	POŠTOR							ZDROŽENI NARODI			AFRIŠKI VELESTOK		
7	SOGLASNIK 12., 15. 13. ČRKA		AVLA DEL NOGE					RAZLIČNA VOKALA			DEL VOZA		
VOJAŠKI ČIK								DELAŠKI SVET			IZLAKAR	ARABSKI ZREBEC	
OKROGLI KRUH					VODJA RAČ.SEKT.			KRAJŦINA SKUPNOST			DANILO	VEDRO SKAF	
TREBNI ES					ITALIJA			ORODJE ZA VRTANJE ŠVEDSKE				KISIK VELIKI SITI	
9	OPAKA ZA VISKOZNOST OLJA				VISOKE KAPPA			RAZLIČNA SOGLASN.			HITER UMIK POBEG		
ANTINIJ			P. N.	OGIJK DUŠIK		SOGLASNIK	MOŠKO IME	LANTAN			GRŠKA ČRKA AVTERIJA		
SELEN			VODJA TEH.SEKT.				STEKLENA POSODA ZA RIBE						

NAGRADE: 150, 2x100 in 2x70 din

Rešitve sprejemamo do 4. 1. 1979

Za križanko, ki je bila objavljena v novembrski številki VERIGE smo dobili 79 rešitev. Nagrade so dobili: prvo 150 din LIČAR Božo — TOZD orodjarna, drugo po 100 din VALJAVEC Slavko — skupne službe in REPAJA Mile — TOZD verigarna in tretjo po 70 din ERJAVEC Vida in VREČKO Ljudmila, obe iz skupnih služb.

Kegljanje — Veriga prva

S tekmovanjem v kegljanju so se končala letošnja občinska sindikalna prvenstva. Vsekakor je bilo tekmovanje v kegljanju najbolj množično športno rekreativno tekmovanje v občini, saj je sodelovalo kar 921 članov sindikata iz 79 OOS. Tekmovanje, ki ga je organizirala komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu sindikatov, je potekalo v hotelu Grajski dvor v Radovljici in je trajalo od 12. do 28. novembra.

Seveda tekmovanje ni minilo tudi brez naših predstavnikov. Prijavili smo kar 194 tekmovalcev in tekmovalk. Tekmovanja se jih je kasneje udeležilo le 158, vendar je kljub temu to še vedno z naše strani poleg smučanja najbolj množična športna disciplina.

Tekmovanje, ki je potekalo celih 16 dni, praktično od jutra do večera, je bilo ves čas zanimivo in napeto. Nastopajoče ekipe so se stalno menjavale v vodstvu. Za nas je bil seveda najbolj zanimiv nastop Elanovcev. V tekmovanju za najboljši športni kolektiv v občini so pred tekmovanjem v kegljanju vodili pred Verigo le za 58 točk. Prav kegljanje naj bi prineslo tudi odločitev o končnem zmagovalcu.

No, Elanova moška ekipa je lahko rečemo zatajila, saj je dosegla na koncu šele 10. mesto. Imeli pa so odlične predstavnice v ženski konkurenci, saj so v konkuro zasedle 2. mesto.

Številna ekipa Verige je bila na vrsti v soboto 25. in nedeljo 26. novembra. Moški so

se tokrat dobro odrezali. Manjkal nam je samo en izrazito dober rezultat in lahko bi bili prvi. Tako pa smo zasedli si cer še vedno odlično 2. mesto. Med posamezniki smo imeli najboljšega predstavnika med moškimi nad 40 let. Valant Jože iz TOZD vzdrževanje je zasedel 3. mesto z rezultatom 218. V konkurenci moških do 40 let pa je bil od naših najboljši Zdravko Mohorič (TOZD sidrne verige), ki je bil z 224 podrtimi keglji četrti. Da je bil nastop naše ekipe letos dokaj kvaliteten, pove tudi podatek, da je kar 18 članov podrlo več kot 200 kegljev.

Razocarale pa so letos ženske. Če primerjamo letošnje dosežke z rezultati prejšnjih let, vidimo, da so nedvomno sposobne doseči več. Ekipno so bile 6. Med posameznicami v kategoriji do 40 let je bila najboljša Katarina Maurer s 181 podrtimi keglji. Zasedla je 15. mesto. V kategoriji nad 40 let pa je bila tudi letos Romana Gatej s 6. mestom in rezultatom 154 solidna.

Ker se tekmovanja v kegljanju ni udeležilo kar 36 naših predstavnikov, čeprav so se prijavili, je upanje, da bomo v tekmovanju za najboljši športni kolektiv v občini prehiteli Elan, tako splavalo po vodi. Zaostali smo za borih 19 točk. Torej bi se morale tekmovanja udeležiti vsaj še 20 kegljačev.

Rezultati in uvrstitve posameznikov so bile objavljene na oglasni deski v okrepčevalnici. Zato pogledjmo samo ekipno uvrstitev tekmovanja v kegljanju.

Ekipno ženske (ekipo sestavlja 5 najboljših posameznic):
podrtih kegljev

1. Iskra Otoče	821
2. Elan Begunje	797
3. Iskra Lipnica	747
4. Kemična Podnart	715
5. LIP Bled	702
6. Veriga	669
7. Almira	659
8. Plamen Kropa	617
itd.	

Ekipno moški (ekipo sestavlja 6 najboljših posameznikov)

1. LIP Bled	1.308
2. Veriga Lesce	1.297
(Mohorič Zdravko OTV 224,
Valant Jože vzdrževanje
218, Horvat Anton kovačni-
ca 216, Bešter Janez vija-
karna 214, Harinski Jože
orodjarna 213 in Tavčar
Andrej kovačnica 212)	
3. Alpetour pot. promet
Radovljica	1.254
4. GG Bled	1.253
5. Gorenjc Radovljica	1.236
6. Upravni organi SO
Radovljica	1.229
7. Plamen Kropa	1.218
8. Iskra Otoče	1.213
9. Iskra Lipnica	1.211
10. Elan Begunje	1.208
itd.	

Ekipno skupaj (ekipo sestavljajo vsi nastopajoči posamezne OOS ali KOOS)

1. Veriga Lesce	236	159
2. Elan Begunje	197	120
3. Iskra Otoče	132	48
4. LIP Bled	126	30
5. GG Bled	96	43
6. Kemična Podnart	91	20
7.—8. Alpetour	71	13
7.—8. Upr. org. SO
Radovljica	71	33
9. Iskra Lipnica	65	23
10. Almira Radovljica	53	23

(Prva številka pomeni število točk, druga pa število nastopajočih).

V. F.

Program kina Radovljica

ZA ČAS od 5. 1. do 30. 1. 1979

TOM IN JERRY, VEČNA NEPRIJATELJA, ameriški barvni risani film, 5. 1. ob 20. uri, 6. 1. ob 18. uri

BRUCE LEE, MI TE OBČUDU-
JEMO, honkonški barvni kara-
te film, 6. 1. in 9. 1. ob 20. uri,
7. 1. ob 18. uri

NISEM TI OBLJUBLJANA VRT
ROŽ, ameriški barvni film, 8.
1. in 10. 1. ob 20. uri

ŽELEZNI PREFEKT, italijanski
barvni film, 11. 1. in 15. 1. ob
20. uri

SOKOLOVA SENCA, amer. barv.
pustolovski film, 12. 1., 14. 1.
in 16. 1. ob 20. uri

IZREKI DOMISLICE

— Ženske so kot prevodi: lepe niso zveste in zveste niso lepe.
 Parafraziraj ženske pogoje: če se ujam enoldno zmoži porile ali ne

— Poročene zenske pozor: če se vam opoldne zmoči perilo ali pa pade ruta z glave, je to prepričljivo znamenje, da vas mož vara.

— Ne bojte se ljudi, pred katerimi se moramo paziti, bojte se tistih, pred katerimi mislite, da ste varni.

— Redki bodo tisti, ki za noveletne praznike ne bodo pogledali v kozarec, zato naj velja napotilo: prvi kozarec kot med, drugega, če si ga zaželiš, tretji je že mehkejši, četrtega razborito, petega se že pazi, šestega ti prepoveduje zakon, sedmega nikomur ne ponujaj, osmega še celo ne, pri devetem postaneš vol in z desetim si pišeš smrtno zdravico.

— Brezdelje bolj uničuje človeka kot delo. Zdi se, da človek izgubi mnogo življenjske sile, če nima nobenega cilja.

— Pametno govoriti je pogosto težko, pametno molčati je še težje.

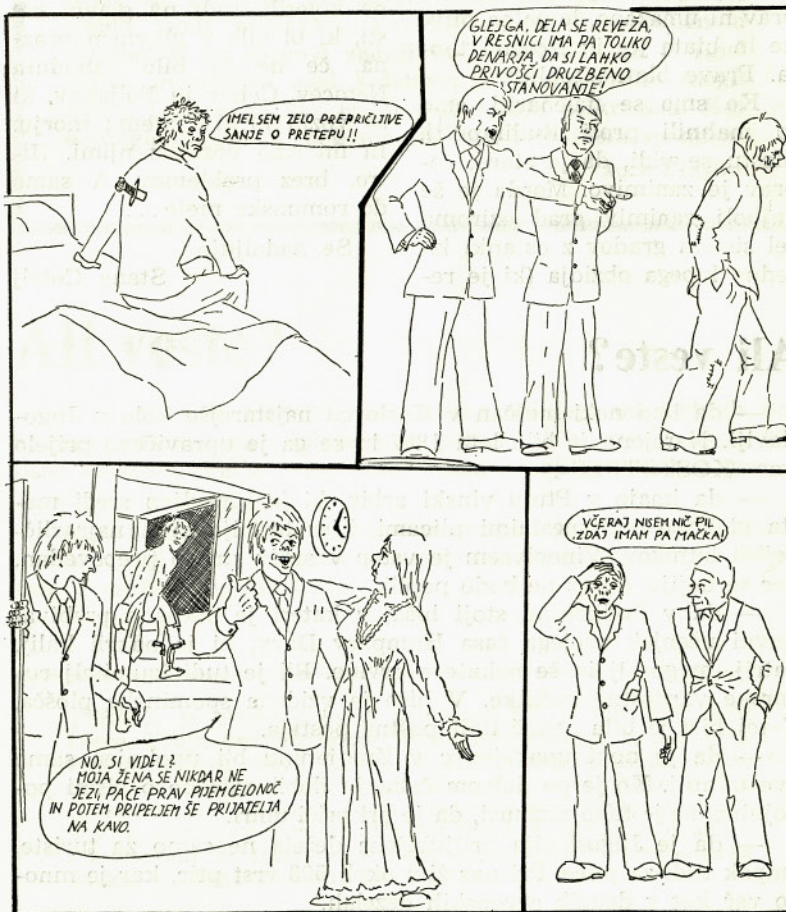
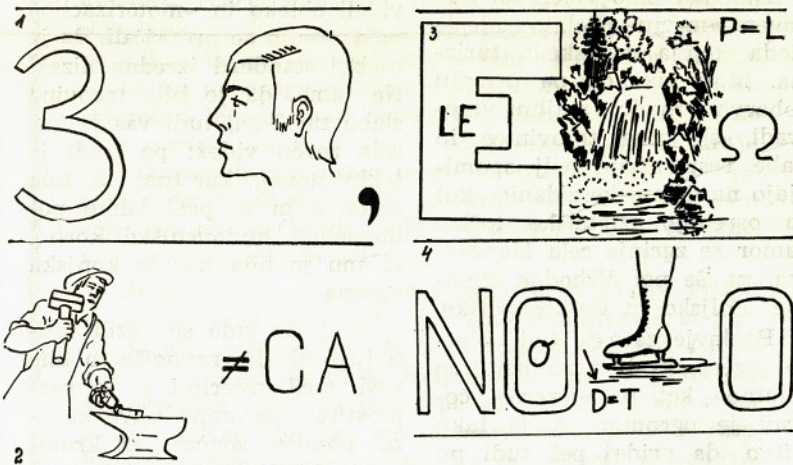
— Če imaš uspehe v življenju, te spoznajo ljudje, če nimaš uspeha, spoznaš ti druge.

— Ne postajajmo pametni od tega, kar smo slišali, temveč od tega, kar smo doživeli.

— Prvo leto mož tako ljubi svojo ženo, da bi jo pojedel. Drugo leto mu je žal, da je ni pojedel.

— Tistemu, ki vam prevzame ženo, se boste najboljše maščevali, če mu jo kar prepustite.

REBUSI

SIN NEVIHTE, avstralski barvni film, 13. 1. ob 18. uri
HARMAGEDON, francoski barvni film, 13. 1. in 17. 1. ob 20. uri, 14. 1. ob 18. uri
MALI INDIJANEC, amer. barvni film, 18. 1. ob 20. uri
PRITI PRED SVITANJEM, amer. barvni film, 19. 1. ob 20. uri, 21. 1. ob 18. uri
ŠKOFOVA SPALNICA, italijanski barvni film, 20. 1., 22. 1. in 24. 1. ob 20. uri
GNEZDO SALAMANDRE, italijanski barvni pustolovski film, 20. 1. ob 18. uri, 21. 1. in 23. 1. ob 20. uri
UČITELJICA IN MAFIJA, italijanski barvni film, 25. 1. ob 20. uri
DEKLE ZA SLOVO, amer. barv. zabavni film, 26. 1. in 31. 1. ob 20. uri, 27. 1. ob 18. uri
SICILIJANSKA VEZA, italijanski barvni pustolovski film, 27. 1. in 29. 1. ob 20. uri, 28. 1. ob 18. uri
POROČNO POTOVANJE, francoski barvni film, 28. 1. in 30. 1. ob 20. uri

**ČLANKE ZA JANUARSKO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 15. JANUARJA 1979**